

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Rahulolu-uuring meremeeste koolituste läbiviimise ja diplomeerimise kohta

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
KOKKUVÕTE	4
METOODIKA	6
Valimi moodustamine	6
Uurimismetoodika kirjeldus.....	6
Andmeanalüüs.....	7
Uuringu piirangud	7
VASTANUTE STRUKTUUR	8
Vanuseline jaotus	8
Ametipositsioonide järgi	9
Tööstaaž laeval.....	9
Koolitused aastas.....	10
Lipuriigid	11
Laevatüübid.....	12
TULEMUSED.....	13
1. Meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavus ja selgus ..	14
2. Meremeestelt nõutavate koolituste vajalikkus ja põhjendatus	17
3. Eestis meremeestele kehtivate nõuete võrdlus koolitustele ja kursustele sama valdkonna regulatsiooniga teistes riikides	21
4. Eestis pakutavate koolituste kättesaadavus	25
5. Erasektori (näiteks Revali Merekool jt) pakutavate koolituste kvaliteet ja kasulikkus ...	28
6. Riiklike haridusasutuste (näiteks TTÜ EMERA, Eesti Merekool jt) pakutavate koolituste kvaliteet ja kasulikkus	32
7. Veeteede Ameti poolne meremeeste diplomeerimine ja eksamineerimine.....	36
8. Veeteede Ameti suhtlus ja klienditeenindus diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas.....	40
Muud vastanute märkused või ettepanekud	44
Riiklik tasand ja kehtestatud nõuded	44
Täiendõppe asutused.....	44
Veeteede Amet	45
Lisa – Rahulolu-uuring meremeeste koolituste läbiviimise ja diplomeerimise kohta .	46

SISSEJUHATUS

2015. aasta 17. märtsist 1. augustini viis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium meremeeste rahulolu-uuringu teostamise raames läbi interaktiivse küsitluse, milles oodati tagasisidet inimestelt, kellel on viimase 5 aasta jooksul olnud kokkupuuteid meremeeste erialaste täiendkoolituste või diplomeerimisega. Meremeeste erialast ettevalmistust ja diplomeerimist reguleerib Eestis meresõiduohutuse seadus¹ ning selle alusel antud Vabariigi Valitsuse määrus „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded ning diplomeerimise kord“². Eelnimetatud nõuded on kehtestatud lähtuvalt meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelises konventsioonis ja selle hilisemates muudatustes (STCW konventsioon) sätestatust.

Uuringu eesmärgiks on saada ülevaade STCW konventsiooni kohaste ning siseriiklikes õigusaktides sätestatud meremeeste koolituste läbiviimise ning diplomeerimise hetkeolukorrast Eestis, samuti Eestis pakutavate täiendkoolituste tasemest ning võimalikest puudustest õigusaktides ja praktikas.

Küsimustikule vastas 111 isikut. Küsimustikule vastamine oli anonüümne.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ega teised asutused ei ole varem meremeeste hulgas rahulolu-uuringut teostanud, mistõttu puudub ülevaade meremeestele kehtestatud nõuete, koolituste ja diplomeerimise toimimise kohta sihtgrupi vaates. Veeteede Ameti meremeeste registri andmetel on töötamise õigust omavate kehtivate dokumentidega meremeeste arv 11.11.2015 seisuga 8992. Meremehena töötamise õigust tõendavate dokumentide kehtivusaeg on maksimaalselt viis aastat, mistõttu puudutab meremeeste koolituste ja diplomeerimise regulatsioon igal aastal vähemalt pea 2000 inimest. Uuringul on määrav tähendus, kuna uuringu tulemuste analüüs annab nii Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile kui ka õppeasutustele ning meremeeste diplomeerimist korraldavale Veeteede Ametile hea alustala enda tegevuse koordineerimiseks ning õigusaktides või praktikas esile kerkinud probleemide lahendamiseks panustamiseks.

¹ Riigi Teatajas kättesaadav: <<http://www.riigiteataja.ee/akt/130122014017?leiaKehtiv>>

² Riigi Teatajas kättesaadav: <<http://www.riigiteataja.ee/akt/111062014005?leiaKehtiv>>

KOKKUVÕTE

Uuringule vastanute seas olid enim esindatud kuni 35-aastased meremehed, ametipositsioonidest tekimeeskonna juhtkonna liikmed (kapten, vanemtüürimees või tüürimees), tööstaaž 6-10 aastat ning viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arv 3-6.

Kõige rahulolematumad olid vastanud meremeestelt nõutavate koolituste ja kursustega (küsimused 2 ja 3) ning erasektori poolt pakutavate koolitustega (küsimus 5), mille puhul üle poole vastanutest märkis, et nad ei ole olukorraga kas pigem või üldse mitte rahul. Meremeestelt nõutavate koolituste osas märgiti hinnangu selgituseks, et STCW konventsioonis sätestatud miinimumnõuded on piisavad ning Eestis kehtestatud karmimad nõuded on põhjendamatud ja diskrimineerivad sama haridustasemega, kuid eri lipu all sõitvaid laevajuhte ning pärsivad konkurentsi. Vastanuid häiris ka see, et Eestis nõutakse tegevmeremehelt pidevat täiendkoolituste läbimist, samas kui mitmetes riikides pikendatakse meremehe teenistusraamatu vahelehte automaatselt staažitõendi esitamisel. Erasektori poolt pakutavate koolituste juures tõid paljud vastanud välja keeleprobleemi – eesti keelsena välja kuulutatud koolitused viiakse kas tervikuna või osaliselt läbi vene keeles, mistõttu puudub koolitustel praktiline väärtus vene keelt mitte valdavatele isikutele. Lisaks märkisid vastanud, et kursuste tase on madal, nende sisu, õppematerjalid ja –metoodika aegunud ning lektorite teadmised kohati puudulikud.

Ülejäänud küsimuste puhul olid olukorraga rahul olevad vastanud enamuses, kuid samas ei saa olukorda siiski positiivseks lugeda nende teemade juures, kus rahulolematuid vastanuid oli üle kolmandiku (rahulolematuid 37-41%, küsimused 1, 4, 7 ja 8). Seetõttu tuleks tähelepanu pöörata ka meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavusele, Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusele ning Veeteede Ameti diplomeerimisele ja eksamineerimisele ning klienditeenindusele antud valdkondades. Vastanud tõid välja, et info leidmine meremeestele kehtestatud nõuete kohta Veeteede Ameti kodulehelt on ajamahukas ja keeruline ning tekst liialt juriidiline. Leiti, et diplomeerimist puudutav teave peaks olema veebikeskkonnas võimalikult lihtsalt, selgelt ja arusaadavalt välja toodud ning võiks luua e-maili listid, mille kaudu saadetakse aadressaatidele infokirjadena teavet. Eestis meremeestele pakutavate koolituste osas märkisid vastanud oma hinnangu selgituseks, et Revali Merekooli koolituste hinnad on kõrged ning tihti ei ole võimalik saada koolitusi emakeeles, samas kui TTÜ Mereakadeemia koolitustel puudub tihe ja kindel intervall. Samuti toodi välja, et Eestist ei ole võimalik kõiki koolitusi saada ning neid tuleb otsida välismaalt (näiteks DP³, BOSIET⁴). Veeteede Ameti diplomeerimise juures häiris vastanuid riiklike ja rahvusvaheliste õigusaktide vastuoluline ning ametnikust lähtuv tõlgendamine. Vastanutele on arusaamatu diplomile märgitav piirang Läänemeri. Eksamineerimise osas toodi välja, et selleks kasutatav Venemaa programm Delta Navigator ei ole kaasaegne ega vasta Eesti õppeprogrammidele. Veeteede Ameti diplomeerimise valdkonna klienditeenindus on vastanute arvates aeganõudev ning amet halva ligipääsetavusega. Meremehed leidsid, et dokumentide taotlemine võiks olla elektroonne ning kätte toimetamine posti teel.

Kõige positiivsemaks võib pidada vastanute suhtumist riiklike haridusasutuste poolt pakutavatesse koolitustesse, mille osas rahulolematute vastanute osakaal oli väiksem. Antud küsimuse juures ei osanud ligi veerand vastanutest oma rahulolule hinnangut anda, kuna nad ei ole riiklike haridusasutuste koolitustel käinud või siis oli nende viimane kokkupuude mitmeid aastaid tagasi, kuid sellest hoolimata oli rahulolevaid vastanuid üle poole. Vastanud selgitasid,

³ Dynamic Positioning

⁴ Basic Offshore Safety Induction and Emergency Training

et riiklike haridusasutuste täiendkoolitused on sisukamad ja parema kvaliteediga kui erakoolis ning samuti on paigas hinna ja kvaliteedi suhe.

Vastanuid vanuselise jaotuse alusel võrreldes olid kõige rahulolevamad üle 56-aastased meremehed, kes vastasid kõikidele küsimustele positiivselt. Seevastu kuni 35-aastased meremehed olid kõige rahulolematumad. Selliste tulemuste põhjuseks võib olla asjaolu, et vanematel meremeestel on pikaajaline kogemus, mistõttu on neile regulatsioonid selged ning samuti on nad juba olemasoleva süsteemiga nii harjunud, et neil ei teki selle põhjendatuse osas küsimusi. Nooremad meremehed seevastu uurivad, millised on nõuded ning koolituste võimalused mujal maailmas.

Vastanuid ametipositsioonide järgi võrreldes selgus, et hetkeolukorraga on kõige rahulolevam teenindav personal. Seda seletab asjaolu, et teenindavale personalile kehtib teki- ja masinameeskonnast oluliselt vähem nõudeid, mistõttu nende kokkupuude nõuete muutumise, koolituste ning sellest tulenevalt ka Veeteede Ametiga on kõige väiksem.

Vastanuid tööstaaži alusel võrreldes olid kõik grupid vähemalt mõne teema suhtes rahulolematud ning kõige rahulolematumad olid 11-20 aastase tööstaažiga vastanud.

Vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi võrreldes olid kõige rahulolevamad need vastanud, kes olid läbinud kuni kaks koolitust. Kõige suurem rahulolematumus oli üle 11 koolituse läbinute hulgas ning samuti nende hulgas, kes läbitud koolituste arvu hinnata ei osanud. Seega ilmneb uuringu tulemustest, mida rohkem meremehed koolitustega kokku puutuvad, seda rahulolematumad nad kehtestatud nõuete, koolituste ning diplomeerimise suhtes on.

Muude märkuste või ettepanekute juures avaldasid vastanud, et Eesti riik on merenduses maha jäänud, sest õiguslikud regulatsioonid ei toeta sektorit. Meremehed leidsid, et Eesti maksusüsteemis tuleks teha muudatused seoses laevapere ja laevaettevõtete ja võimaldada laevade toomine Eesti lipu alla. Vastanud tõid veel välja, et õigusaktide väljatöötamisel tuleks intensiivsemalt kaasata huvigruppe ning nende ettepanekutega ka arvestada ning samuti peaks jooksva staažiga meremeestelt nõudma vaid STCW-s kohustuslikuna kehtestatud koolitusi. Lisaks pidasid vastanud vajalikuks täiendõppe asutuste (Revali Merekoool ja TTÜ Mereakadeemia) õppekvaliteedi tõsisemat auditeerimist ja kontrollimist. Veeteede Ameti osas märgiti, et diplomeerimisosakonnal on oma tõlgendus õigusaktidest. Samuti mainiti, et diplomeerimisosakonna lahtiolekuaeg võiks olla pikem ning võiks luua elektroonilise teeninduskeskkonna. Mitmed vastanud tõid välja diplomite kinnituslehtede ebastandardse suuruse ning tegid ettepaneku, et need võiksid olla väiksemad nagu varasemalt ning mahtuda diplomi kaante vahele.

Kokkuvõtvalt võib järeldada, et meremeeste rahulolu suurendamiseks tuleks eelkõige nendelt seadusest tulenevad täiendkoolitused viia vastavusse teiste riikide praktikaga, mis suurendaks ka siinsete meremeeste konkurentsivõimet. Samuti tuleks täiendkoolituse valdkonnas luua eeldused kvaliteetseks konkurentsiks, mis tõstaks koolituste taset, alandaks hindu ja pakuks meremeestele valikuvariante.

METOODIKA

Käesolev uurimus põhineb ankeetküsitlusel saadud andmete analüüsil.

Valimi moodustamine

Uuringu üldkogumi moodustasid Eesti päritolu merel töötavad isikud. Küsitluses kasutati mugavusvalimit⁵. Sisuliselt koosneb valim vabatahtlikult küsimustikule vastanutest, mistõttu ei saa valimi uurimise tulemusi tõsikindlalt üldkogumile laiendada.

Uurimismetoodika kirjeldus

Merel töötavate isikute seas viidi läbi veebiküsitlus, et välja selgitada, kuidas on meremehed rahul õigusaktides sätestatud koolituste läbiviimise ja diplomeerimise hetkeolukorraga Eestis.

Uuringusubjektidega kontakteerumiseks edastati Eesti Laevamehaanikute Liidule, Eesti Laevajuhtide Liidule, Eesti Meremeeste Sõltumatule Ametiühingule ja Meremeeste Ametiühingule e-kiri teavitusega rahulolu-uuringu teostamisest ühes viitega küsimustikule ning palvega seda liikmete hulgas levitada. Samuti jagati küsitluse ankeedi veebilinki suhtlusportaalis Facebook.

Andmekogumine toimus perioodil 17. märts – 01. august 2015. a veebiküsimustiku abil, millega automatiseeriti küsitluse juhtimine ja andmete talletamine. Küsimustik oli ainult internetipõhine ja eestikeelne, seejuures täitsid vastajad ankeedi internetikeskkonnas iseseisvalt. Ankeet ehitati üles Google Forms abil. Uuringus koguti andmeid nii kvantitatiivse analüüsi jaoks (valikvastused) kui kvalitatiivse analüüsi jaoks (avatud küsimused vastuste täpsustamiseks).

Küsimustik sisaldas kokku 16 küsimust ning oli jaotatud kaheks osaks:

- Üldine vastaja taustinformatsioon
- Hinnang hetkeolukorrale

Üldise vastaja taustinformatsiooni juures tuli ära märkida vanus ning lõpetatud eriala ja haridusasutus, kus see omandati. Seejärel praegune ametikoht ja tööstaaž. Ühtlasi paluti vastata viimase 5 aasta kohta, mitmel korral ollakse läbinud täiendkoolitusi, mis tüüpi laevades töötatud ja mis riigi lippu kandval laeval sõidetud.

Hetkeolukorda käsitlevas osas paluti vastajatel hinnata meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavust ja selgust, nõutavate koolituste põhjendatust, Eestis kehtiva regulatsiooni nõudeid meremeeste koolitusele võrreldes teiste riikidega, koolituste kättesaadavust ning nende kvaliteeti ja kasulikkust nii erasektoris kui riiklikes haridusasutustes. Lisaks paluti hinnangut ka Veeteede Ameti diplomeerimisele ja eksamineerimisele ning suhtlusele ja klienditeenindusele nimetatud valdkonnas. Antud küsimustiku osas oli tegemist hinnanguküsimustega, millele oli võimalik juurde lisada ka kommentaar.

⁵ Mugavusvalimi puhul toimub liikmete valimine n.ö „mugavalt“, uurija jaoks kergesti kättesaadavatest huvialustest, näiteks pereliikmetest, töökaaslastest jne. Mugavusvalimi koostamine pole meetoodiliselt eesmärgipärane ega ka strateegiliselt kavandatud. Lähtutakse lihtsa kättesaadavuse, leitavuse või uuritavate koostöövalmiduse põhimõttest. Õunapuu, L. – Valimid kvantitatiivsetes ja kvalitatiivsetes uurimustes. Tartu Ülikool, 2012. Arvutivõrgus kättesaadav: <<https://dSPACE.ut.ee/bitstream/handle/10062/27764/index.html>> (19.11.2015)

Küsimusteblokk, mille alusel ankeetküsitlus läbi viidi, on lisatud aruande lõppu.

Andmeanalüüs

Andmete analüüsiks kasutati arvutiprogrammi Excel. Andmete kirjeldamiseks kasutati tunnuste sagedusjaotust.

Andmete analüüsi käigus muudeti ka mõningaid algandmeid. Teatud juhtudel ei olnud etteantud valikuvariante, misjuhul vastanud said aastase täpsusega ära märkida oma tööstaazi ja koolituste arvu viimase 5 aasta jooksul. Andmed üldistati statistika ja selguse huvides.

Uuringu piirangud

Uuringu läbiviimise käigus tuvastati järgnevad piirangud:

1. Mugavusvalimi kasutamise tõttu ei saa valimi uurimise tulemusi tõsikindlalt üldkogumile laiendada.
2. Uuringu küsitlusankeet oli üksnes veebikeskkonnas ning eesti keelne, mistõttu on vastajate hulgast kõrvale jäänud arvuti kasutamist vähem valdavad isikud ning samuti eesti keelt mitte või üksnes vähesel määral kõnelevad isikud.

VASTANUTE STRUKTUUR

Järeldused vastanute struktuuri kohta on kujunenud küsimustiku esimeses osas vastanute taustinformatsiooni kohta kogutud andmete põhjal.

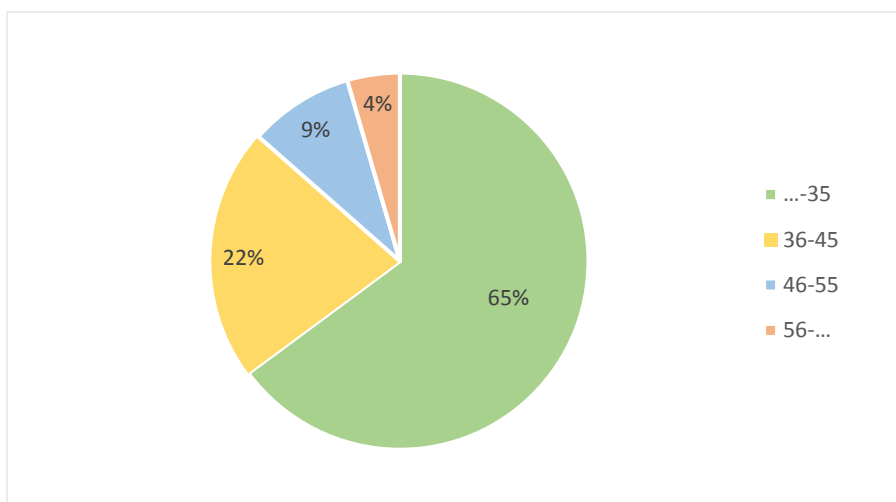
Küsimustikule vastas kokku 111 isikut. Veeteede Ameti meremeeste registri andmetel on seisuga 11.11.2015 töötamise õigust omavate kehtivate dokumentidega meremeeste arv 8992. Vastajate vähese hulga põhjuseks võib olla asjaolu, et meremeeste töö on graafikujärgne ja liikuv, mistõttu on neid raske tabada just Eestis viibimise ajal. Samuti puudub riigil ühtne meremeeste e-kirja list või muu kontaktandmete baas, mille kaudu oleks võimalik lihtsal viisil suure hulga sihtgrupini jõuda.

Meremehena töötamise õigust tõendavate dokumentide kehtivusaeg on maksimaalselt viis aastat ning on võimalik, et kõik meremehed, kellel on kehtivad dokumendid, ei pruugi aktiivselt merd sõita.⁶

Rohkem kui 75% vastanutest on hariduse omandanud Eesti Mereakadeemias või mõnes selle varasemas eelkäijas. 12% vastanutest on hariduse omandanud Eesti Merekoolis või selle eelkäijas. Mainitud oli muuhulgas Eesti Mereakadeemia Ametikool, Eesti Merehariduskeskus, Eesti Merehariduskeskuse Ametikool, Tallinna Kalatööstuslik Merekool, Tallinna Kutsekeskkool nr 1, Eesti Mereakadeemia Merekooli Pärnu Osakond, Tallinna Riiklik Merekool, Tallinna Polütehniline Instituut, Eesti-Ameerika Äriakadeemia jne. Vastanutest 72 on lõpetanud laevajuhi eriala, 17 mehaaniku eriala, 9 laevajuht-mehaaniku eriala, 3 vastanut koka eriala ning samuti nimetati ühel korral veel laevajuht-püügimeistri, madrus-motoristi, rahvusvahelise turismi juhtimise, rannasõidukipperi ja sotsiaalteaduste eriala ning kesk-eri haridust.

Vanuseline jaotus

Kokku oli küsimustikule vastanuid 111. Vanuses kuni 35 eluaastat oli 72 vastanut, vanusevahemikus 36-45 aastat oli 24 vastanut, 10 inimest kuulusid vahemikku 46-55 aastat ja 5 inimest olid vanemad kui 56 aastat. Küsitlus viidi läbi ainult interneti teel, mistõttu on nooremate vastanute suurem hulk põhjendatud.

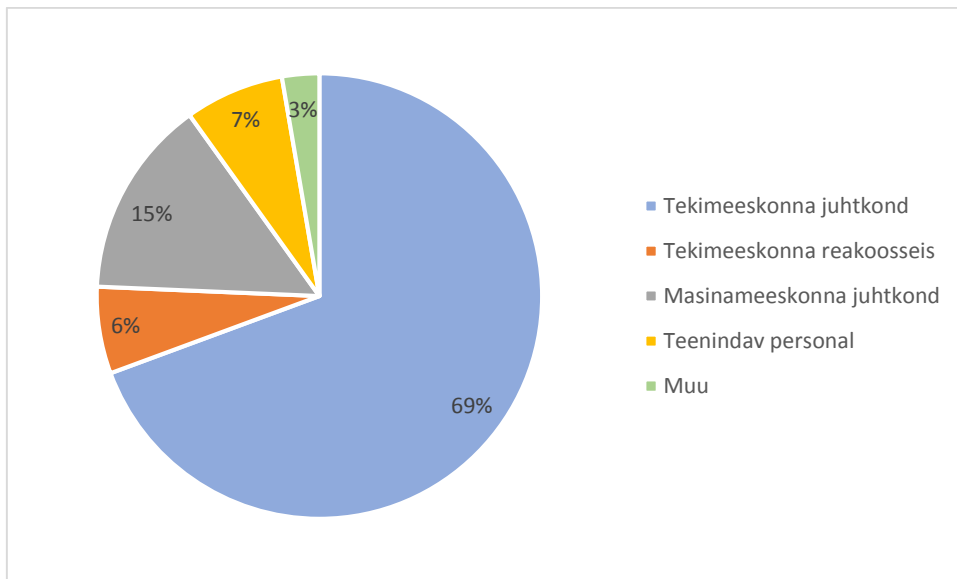

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine

⁶ Naaber, E. Eesti laevandussektori konkurentsivõime tugevdamine. Magistritöö, Tallinn: 2014, lk 14.

Ametipositsioonide järgi

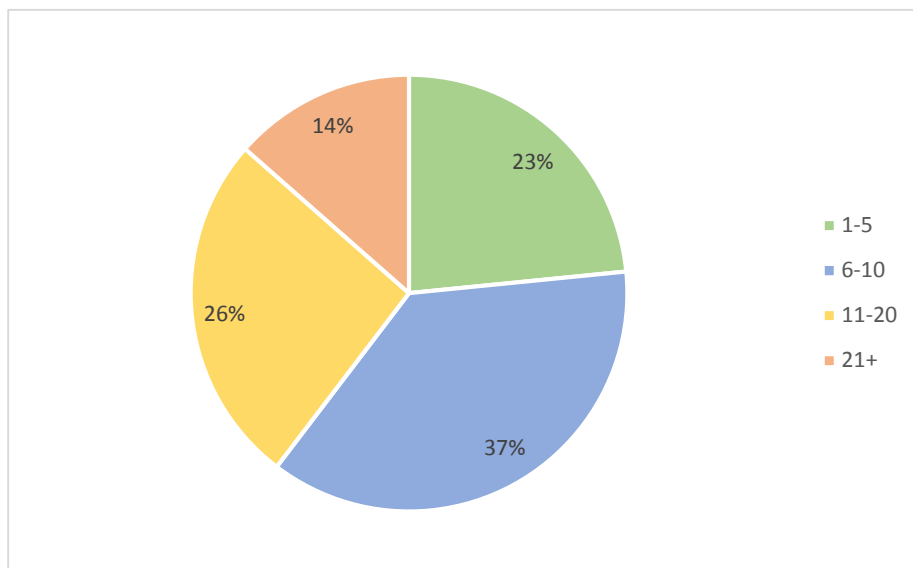
Vastanutest kuulus tekimeeskonna juhtkonda 77 vastanut (ametiteks kapten, vanemtüürimees ja tüürimees), tekimeeskonna reakoosseisu 7 vastanut (ametikohtadega pootsman ja madrus). Masinameeskonna juhtkonnast oli 16 vastanut (vanemmehaanik ja teised mehaanikud). Teenindava personali hulgast oli vastanuid 8 (kokk, klienditeenindajad jne). Muuhulgas märkis üks vastanu korraga nii mehitusfirma juhataja, kapteni, laevaoperaatori, ISM audiitori kui ka DPA ametikoha, üks laeva värvimise inspektori ametikoha ning üks vastanutest märkis end vabakutseliseks. Ülevaate tegemise lihtsustamiseks on järgnevates peatükkides ametipositsioonide lõikes statistika puhul võetud arvesse üksnes põhigruppe tekimeeskonna juhtkond, tekimeeskonna reakoosseis, masinameeskonna juhtkond ning teenindav personal.

Joonis 2. Vastanute struktuur ametipositsioonide lõikes

Tööstaaž laeval

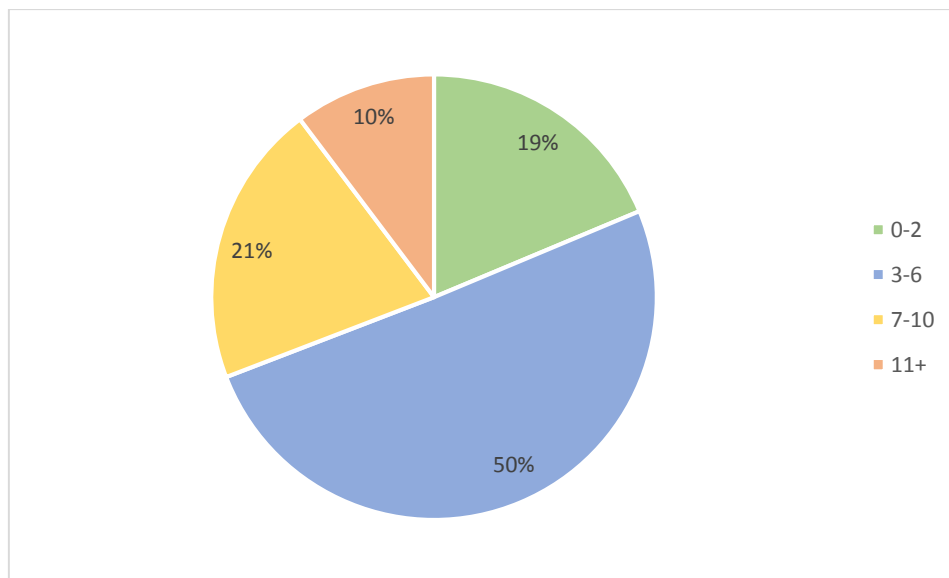
Vastajatelt paluti teavet nende tööstaaži kohta. Kuivõrd numbrilisi vahemikke küsimuse juures ette antud ei olnud, on vastused selguse ning ülevaate saamise huvides üldistatud. Kõikide vastanute seast oli enim esindatud 6-10 aastat tööstaaži laeval (41 vastanut), neile järgnes 11-20 aastase tööstaažiga (29 vastanut), seejärel 1-5 aastase tööstaažiga (26 vastanut) ning viimaks üle 21 aastase tööstaažiga (15 vastanut) vastanute grupp.

Joonis 3. Vastanute jagunemine tööstaaži järgi

Koolitused aastas

Vastanutel paluti märkida, mitu täiendkoolitust on nad viimase viie aasta jooksul läbinud. Antud küsimuse juures ei olnud samuti etteantud numbrilisi vahemikke, millest tulenevalt on vastused ülevaate saamiseks koondatud. Vastanutest 50% on viimase viie aasta jooksul läbinud 3-6 koolitust, 21% vastanutest läbis vahemikus 7-10 koolitust, 19% 0-2 täiendkoolitust ning 10% vastanutest läbis viimse viie aasta jooksul üle 11 täiendkoolituse. Viis vastanut ei osanud läbitud koolituste arvule hinnangut anda.

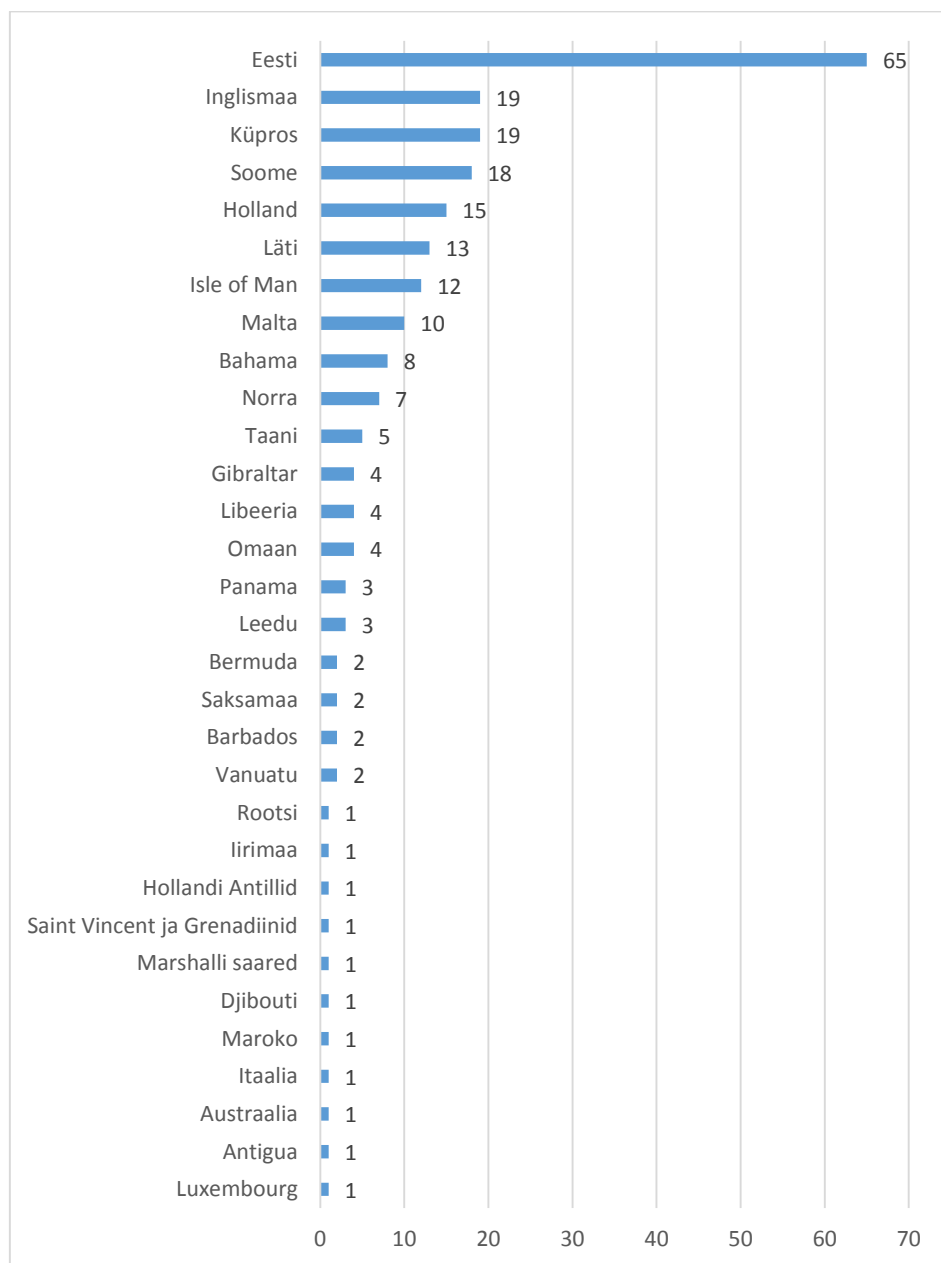

Joonis 4. Viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arv

Lipuriigid

Vastanutelt paluti teavet, mis riigi lippude all on nad viimase viie aasta jooksul sõitnud. Ligi kolmandik vastanutest oli viimasel viiel aastal sõitnud ainult ühe riigi lipu all (37 vastajat), 41 vastajat nimetas 2 riiki ja ülejäänud 3 või enam. Kokku on esindatud 31 riiki, millest 13 võib pidada mugavuslipumaadeks⁷.

Eesti lippu nimetati kõige sagedamini (65 korral) järgnesid Suurbritannia ja Küpros (mõlemad 19 korral) ning Soome (18 korral). Populaarsed olid ka Holland (15), Läti (13), Isle of Man (12), Malta (10), Bahama (8) ja Norra (7).

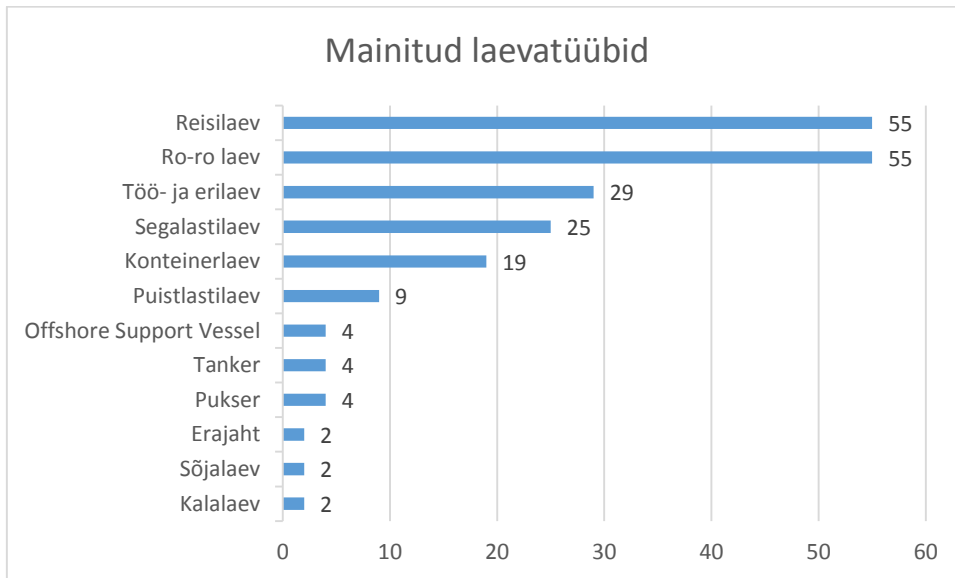
Joonis 5. Esindatud lipuriigid

⁷ Mugavuslipumaa mõistet kasutatakse erinevates tähendustes. Sageli peetakse silmas registreid, mis ei teosta oma laevade üle piisavat järelvalvet nt Panama, samas võidakse pidada silmas kõiki registreid, milles valdav enamus laevu ei oma reaalselt seost registri asukoha riigiga. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium „Eesti merenduspoliitika“ 2012-2020, internetis kättesaadav: <<https://www.mkm.ee/sites/default/files/merenduspoliitika.pdf>>

Laevatüübid

Vastanutelt paluti teavet, mis tüüpi laevadel nad on viimase viie aasta jooksul sõitnud. Vastamisel oli võimalik valida mitut tüüpi laevu ja loetelus esitamata laeva tüübi puhul märkida see omalt poolt. Pooled vastanutest on viimase viie aasta jooksul sõitnud vaid ühte tüüpi laevadel, veerand on sõitnud kahte tüüpi laevadel ja veerand vastanutest kolmel või enamal tüübil.

Populaarseimad laeva tüübid olid reisilaev ja ro-ro laev, mõlemaid mainiti 55 korral, nendele järgnesid töö- ja erilaev (29 korral), segalastilaev (25), konteinerlaev (19) ja puitlastilaev (9).

Joonis 6. Mainitud laevatüübid⁸

⁸ *Offshore support vessel* - avamere teenindus- või varustuslaev, näiteks naftapuurtorvide varustuslaev, ankrupaigalduspuksiir, merepuurplatvormide teeninduslaev või mõni muu avamerel kasutatav laev.

TULEMUSED

Küsimustiku II osas uuriti meremeeste rahulolu kehtiva seadusandluse, koolituste, nende kvaliteedi, diplomeerimise jm kohta. Vastamisel paluti anda hinnang skaalal, mis koosnes kuuest elemendist: „olen väga rahul“, „olen rahul“, „pigem olen rahul“, „pigem ei ole rahul“, „üldse ei ole rahul“, „ei oska öelda“. Iga küsimuse lõpus oli võimalus ka oma valikut põhjendada ja kommentaare lisada.

Tabel 1. Küsitluse tulemused kokkuvõtvalt (tabelis toodud tulemused protsentides)

	ei oska öelda	üldse ei ole rahul	pigem ei ole rahul	pigem olen rahul	olen rahul	olen väga rahul
Kuidas Te hindate meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavust ja selgust?	3	19	22	17	37	2
Kas kõik meremeestelt nõutavad koolitused on Teie hinnangul vajalikud ja põhjendatud?*	1	34	24	28	13	-
Kuidas hindate Eestis kehtivaid nõudeid meremeeste koolitustele ja kursustele võrreldes sama valdkonna regulatsiooniga teistes riikides?	15	20	31	25	9	-
Kuidas Te hindate Eestis pakutavate koolituste kättesaadavust?	2	13	23	35	23	4
Kuidas Te hindate erasektori (näiteks Revali Merekool jt) poolt pakutavate koolituste kvaliteetsust ja kasulikkust?	3	33	26	23	14	1
Kuidas Te hindate riiklike haridusasutuste (näiteks TTÜ EMERA, Eesti Merekool jt) poolt pakutavate koolituste kvaliteetsust ja kasulikkust?	26	10	13	27	19	5
Eestis väljastab meresõidudiplomeid ja kutsetunnistusi Veeteede Amet. Kuidas Te hindate Veeteede Ameti poolset meremeeste diplomeerimist ja eksamineerimist?	4	21	20	29	23	3
Kuidas Te hindate Veeteede Ameti suhtlust ja klienditeenindust diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas?	3	21	17	29	23	7

* vastused on skaalal alustades vasakult „ei oska öelda“, „ei“, „pigem ei“, „pigem jah“, „jah“

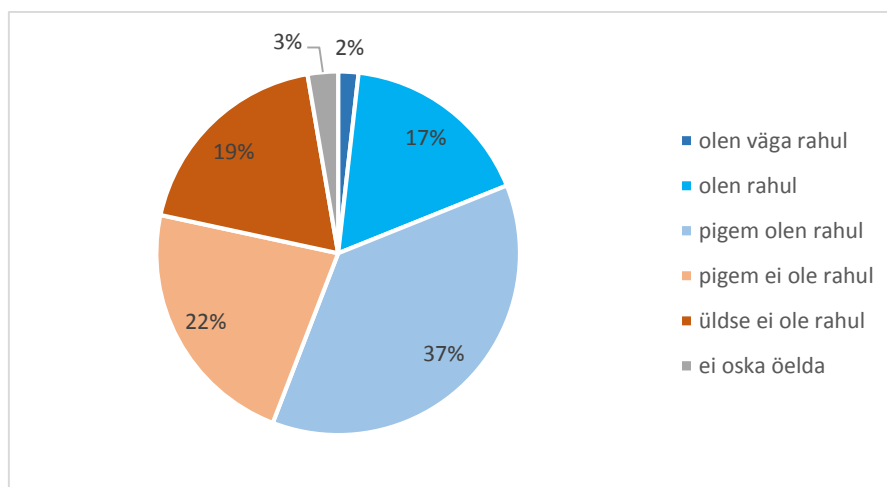
1. Meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavus ja selgus

Meremeestelt küsiti, et kuidas nad hindavad meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavust ja selgust.

56% vastanutest olid meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul. Vastanud märkisid selgituseks, et Veeteede Ameti kodulehel on informatsioon kättesaadav ning samuti on võimalik saada abi ameti infotelefonile helistades. Samas öeldi ka, et Veeteede Ameti koduleht ei ole kõige kasutajamugavam ning et küsimuste ja vastuste lehel pidevalt korduvad küsimused võiks selgemalt kodulehel välja tuua. Lisaks märgiti info allikatena merekoolide kodulehti ning elektroonilist Riigi Teatajat. Mitmed vastanud tõid välja, et kui tead ja oskad oma küsimusele vastust otsida, siis on seda võimalik ka leida ning samuti, et toimuvaga hoiab kursis ka Eesti Laevajuhtide Liit.

41% vastanutest väljendasid seevastu oma rahulolematust. Puudustena toodi välja, et Veeteede Ameti kodulehelt info leidmine on ajamahukas, keeruline ning tekst liialt juriidiline, mille juures puuduvad selgitavad kommentaarid. Lisaks sellele tekitavad meremeeste jaoks segadust pidevalt muutuvad nõuded – info ei liigu ning selle uuendamisega tegeletakse kaootiliselt. Leiti, et kõik diplomeerimist puudutav informatsioon peaks olema võimalikult lihtsalt, selgelt ja arusaadavalt välja toodud ning samuti peaks paranema uute nõuete ja regulatsioonide kättesaadavus. Tehti ettepanek veebikeskkonna loomiseks, millega liitumisel saadaks teavet e-posti teel infokirjade kaudu. Samuti tõid mitmed vastanud välja, et Veeteede Ameti poolne rahvusvaheliste nõuete tõlgendamine ei ole järjepidev, vaid subjektiivne ning vastuoluline. Põhiliseks infoallikaks on meremeestele hetkel sotsiaalmeedia ning erialaliit.

3% vastanutest ei osanud oma rahulolu informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega hinnata. Üks vastanu märkis selgituseks, et saab hetkel infot vaid Laevajuhtide Liidu kaudu, kuid on esinenud juhtumeid, mil Veeteede Ametisse vahelehte uuendama minnes selgub, et on vaja läbida täiendkoolitus, kuna on kehtestatud uued nõuded. Vastanule on jäänud mulje, et ka Veeteede Amet ei tea täpselt, milliseid dokumente on vaja, kuna üks kord nõutakse üksnes meremehe teenistusraamatut, teinekord aga ka staažitõendit. Üks vastanu märkis, et tal ei ole aega Riigi Teatajas järke ajada.

Joonis 7. Meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega rahulolek kõigi vastanute hulgas

1.1. Vanuseline jaotus

Meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavuse ja selguse osas olid kõige rahulolematud kuni 35-aastased vastajad (kokku 72 vastanut), kellest 50% (kõikidest vastanutest 32%) ei olnud rahul hetkel kehtestatud nõuetega. Ülejäänud vanusegruppide seas oli nõuete kättesaadavuse ja selgusega rahulolu tunduvalt suurem.

Täpsemalt jagunes informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega rahulolu järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastanute hulgas (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) oli 50% üldse mitte või pigem mitte rahul (mõlemad 25%). Väga rahul ei olnud antud vanusekategorias üksi vastanu, kuid rahul või pigem rahul oli 46% vastanutest (vastavalt 35% ja 11%). 4% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) oli enamus (67%) vastanutest olukorraga kas pigem rahul või rahul (vastavalt 42% ja 25%), 21% vastanutest pigem ei olnud olukorraga rahul ja 12% ei olnud üldse rahul.

Vanusevahemikus 46-55 (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) oli enamus vastanutest (80%) olukorraga rahul või pigem rahul (mõlemad 40%), pigem ei olnud rahul 20% vastanutest.

Üle 56-aastaste (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seas olid kõik vastanutest rahul praeguse olukorraga - väga rahul oli 40%, rahul 20% ja pigem rahul 40%.

1.2. Ametipositsioonide järgi

Kõige enam rahulolematust meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavuse ja selguse osas väljendasid tekimeeskonna juhtkonna liikmed (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist), kellest 48% ei olnud olukorraga pigem või üldse rahul (kõikidest vastanutest 34%). Väga rahul, rahul ja pigem rahul olevaid oli vastanutest 49% (vastavalt 1%, 12% ja 36%). 3% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) oli hetkeolukorraga rahul või pigem rahul 57% vastanutest (vastavalt 43% ja 14%). 14% vastanutest pigem ei olnud rahul ning 29% ei olnud üldse rahul nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavusega.

Masinameeskonna juhtkonna seas (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) oli 62% vastanutest väga rahul, rahul või pigem rahul hetkeolukorraga (vastavalt 6%, 25% ja 31%), rahulolematust väljendas 32%, kellest 19% pigem ei olnud rahul ja 13% ei olnud üldse rahul ning 6% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Teenindava personali hulgast (kokku 8 ehk 8% üldkogumist) oli rahulolu kõige suurem – hetkeolukorraga olid rahul või pigem rahul 88% vastanutest (vastavalt 25% ja 62%), seevastu 13% ei olnud olukorraga üldse rahul.

1.3. Tööstaaži järgi

Meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega olid enim rahul kõige staažikamad vastanud, kes pikaajalisele kogemusele toetudes teavad, kust infot leida. Kõige suurem rahulolematust oli aga 11-20 aastat merd sõitnute hulgas.

Täpsemalt jagunes informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega rahulolu tööstaaži lõikes järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) ei olnud informatsiooni kättesaadavusega väga rahul mitte ükski, kuid samas oli rahulolevaid antud vanusevahemikus kokku 54% – 4% olid rahul ning 50% pigem rahul. 31% vastanutest pigem ei olnud olukorraga rahul ning 15% ei olnud olukorraga üldse rahul.

Vastanud, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), ei olnud informatsiooni kättesaadavusega samuti mitte ükski väga rahul, kuid 53% vastanutest hindas end siiski rahulolevaks – 20% olid rahul ning 33% pigem rahul. 10% vastanutest pigem ei olnud olukorraga rahul ning 30% ei olnud olukorraga üldse rahul. 7% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

11-20 aastat merd sõitnute hulgas (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) oli rahulolematust kõige suurem – tervelt 52%, misjuures 35% pigem ei olnud olukorraga rahul ning 17% ei olnud üldse rahul. Rahulolevaid oli vastanutest 48%, kellest väga rahul oli 3%, rahul 14% ja väga rahul 31%.

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) oli rahulolevaid 82% – 6% olid olukorraga väga rahul, 38% rahul ning 38% pigem rahul. Täielikult rahulolematuid antud vanusegrupis ei olnud – 18% hindasid, et nad pigem ei ole olukorraga rahul.

1.4. Koolituste arvu järgi

Meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavuse ja selguse osas väljendasid enim rahulolu vastanud, kes olid viimase viie aasta jooksul läbinud 0-2 koolitust.

Täpsemalt jagunes informatsiooni kättesaadavuse ja selgusega rahulolu viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanute (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) seast oli rahulolevaid 80% – 5% väga rahul, 15% rahul ning 60% pigem rahul. 10% vastanutest pigem ei olnud olukorraga rahul ning 10% vastanutest ei olnud üldse rahul.

3-6 koolitust läbinud vastanute (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) seas oli rahulolevaid 46% – 2% olid olukorraga väga rahul, 15% rahul ning 29% pigem rahul. Rahulolematuid oli antud grupis 50% – neist 35% pigem ei olnud olukorraga rahul ning 15% ei olnud üldse rahul. 4% ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) seas oli rahulolevaid 64% – 18% olid olukorraga rahul ning 46% pigem rahul. 18% vastanutest pigem ei olnud olukorraga rahul ning 18% ei olnud üldse rahul.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seas oli rahulolevaid 40% – 20% olid olukorraga rahul ning 20% pigem rahul, seevastu 50% vastanutest ei olnud olukorraga üldse rahul. 10% vastanutest ei osanud oma rahuolu hinnata.

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), olid 60% olukorraga rahul või pigem rahul (vastavalt 40% ja 20%), seevastu 40% ei olnud olukorraga üldse rahul.

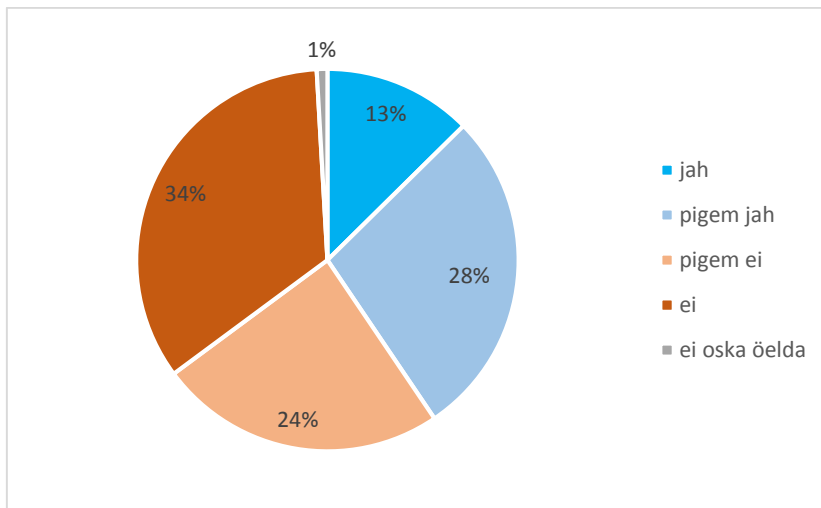
2. Meremeestelt nõutavate koolituste vajalikkus ja põhjendatus

Meremeestelt küsiti, kas kõik meremeestelt nõutavad koolitused on nende hinnangul vajalikud ja põhjendatud.

58% vastanutest leidsid, et meremeestelt nõutavad koolitused ei ole või pigem ei ole vajalikud ega põhjendatud. Vastanute hinnangul on mõned koolitused oma karjääri alustavale meremehele vajalikud, kuid tegevmeremehele jällegi ebavajalikud, sest osa õppuseid tehakse laeval igakuiselt või tegeletakse antud teemadega suisa igapäevaselt, mistõttu neil puudub praktiline väärtus. Leiti, et paljud koolitused saaks teha lühema ajaga ning samuti oleks mõistlik nende ühendamine, kuivõrd mitmed koolitustel läbitavad teemad kattuvad. Mitmed vastanud olid seisukohal, et STCW konventsioonis sätestatud miinimumnõuded on piisavad ning lipuriigi kehtestatud lisanõudmised põhjendamatud ning üksnes täiendav kuluartikkel reederitele ja meremeestele. Leiti, et sellised lisanõudmised diskrimineerivad sama haridustasemega, kuid eri lipu all sõitvaid laevajuhte ning pärsivad konkurentsi. Põhjendamatute koolitustena nimetati GMDSS täiendkoolituse läbimise nõuet iga viie aasta tagant Eesti lipu all sõitvatele laevajuhtidele sertifikaadi pikendamiseks (teistes riikides puudub) ning samuti turvaalase teadlikkuse koolitust (*security awareness*), turvakohustustega laevapere kursust (*designated security*) ja erialast täiendkoolitust (*refresher training*). Mitmel korral toodi välja asjaolu, et Veeteede Amet nõuab kiir-laeval sõitvatelt laevajuhtidelt kiir-laeva laevajuhi tunnistust (*type rating certificate of high speed craft*), mille eelduseks on vastava kursuse läbimine mereõppeasutuses, samal ajal kui mujal maailmas viiakse koolitus läbi vastaval laeval kapteni poolt. Kuivõrd koolituse tuum seisneb selles, et selle läbimisel ollakse valmis vastaval laeval töötama, siis mereõppeasutusest saadud tunnistust laeval ei aktsepteerita ja koolitus tuleb laeval uuesti läbida, millest tulenevalt on mereõppeasutuses läbitud koolitus laevajuhtidele üksnes täiendav kuluartikkel ja ajakulu. Ühe probleemina toodi välja veel asjaolu, et koolitajad on endised praktikud, kes ei ole laeval toimuvate uuendustega kursis, mistõttu koolitavad teavad tegelikkuses koolitajast enam. Samuti toodi negatiivsena välja eesti keelsena välja kuulutatud koolituse läbiviimist vene keeles, kui kohapeal selgub, et grupis on paar vene emakeelega inimest.

41% vastanutest leidsid, et meremeestelt nõutavad koolitused on või pigem on vajalikud ja põhjendatud. Vastanute arvates on koolitused vajalikud teadmiste värskendamiseks, kuid samas märgiti ka seda, et koolituste tase ei vasta tihtipeale ootustele.

1% vastanutest ei osanud koolituste vajalikkuse ja põhjendatuse osas seisukohta võtta.

Joonis 8. Meremeestelt nõutavate koolituste vajalikkus ja põhjendatus

2.1. Vanuseline jaotus

Meremeestelt nõutavaid koolitusi hindasid mittevajalikuks ja mittepõhjendatuks kõige enam kuni 35-aastased vastajad (kokku 72 vastanut), kellest 63% (kõikidest vastanutest 41%) ei olnud nõutavate koolitustega rahul. Ka teiste vanusegruppide seast ei pea enamuse nõutavaid koolitusi täielikult põhjendatuks, välja arvatud üle 56-aastaste meremeeste grupp, kelle hulgast oli positiivselt vastanud rohkem kui negatiivselt vastanud.

Täpsemalt jagunesid koolituste vajalikkuse ja põhjendatuse hinnangud järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastanute hulgas (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) ei pidanud või pigem ei pidanud meremeestelt nõutavaid koolitusi vajalikuks ja põhjendatuks 63% (vastavalt 27% ja 36%). Koolitusi pidas põhjendatuks või pigem põhjendatuks antud vanusekategorias 37% vastanutest (vastavalt 11% ja 26%).

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 aastat (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) ei pidanud või pigem ei pidanud koolitusi vajalikuks ja põhjendatuks 54% (vastavalt 21% ja 33%). Koolitusi pidas põhjendatuks või pigem põhjendatuks 46% (vastavalt 4% ja 42%).

Vanusevahemikus 46-55 aastat (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) ei pidanud või pigem ei pidanud koolitusi vajalikuks ja põhjendatuks 60% (mõlemad 30%). Koolitusi pidas põhjendatuks või pigem põhjendatuks 40% (vastavalt 30% ja 10%).

Üle 56-aastaste (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seast pidasid koolitusi põhjendatuks või pigem põhjendatuks 60% (vastavalt 40% ja 20%). Koolitusi ei pidanud vajalikuks ja põhjendatuks 20% vastanutest ning 20% vastanutest ei osanud koolituste vajalikkust ja põhjendatust hinnata.

2.2. Ametipositsioonide järgi

Ametipositsioonide lõikes on hinnangutes meremeestelt nõutavate koolituste vajalikkusele ja põhjendatusele selge lahknevus – kui masinameeskonna juhtkond ja teenindav personal peab neilt nõutavaid koolitusi pigem vajalikuks ja põhjendatuks, siis tekimeeskonna juhtkonna ja reakoosseisu arvamus on ülekaalukalt vastupidine.

Kõige negatiivsemalt hindasid meremeestelt nõutavate koolituste vajalikkust ja põhjendatust tekimeeskonna reakoosseisu liikmed (kokku 7 ehk 6% üldkogumist), kellest 71% ei pidanud või pigem ei pidanud koolitusi vajalikuks ja põhjendatuks (vastavalt 43% ja 28%). Koolitusi hindasid pigem vajalikuks ja põhjendatuks 29% vastanutest.

Tekimeeskonna juhtkonna seast (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 66% ei pidanud või pigem ei pidanud koolitusi vajalikuks ja põhjendatuks (vastavalt 35% ja 31%). Koolitusi hindasid põhjendatuks või pigem põhjendatuks 34% (vastavalt 11% ja 33%).

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) pidas 57% koolitusi põhjendatuks või pigem põhjendatuks (vastavalt 19% ja 38%). Seevastu 43% vastanutest ei pidanud või pigem ei pidanud nõutavaid koolitusi põhjendatuks (vastavalt 37% ja 6%).

Teenindavast personalist 75% hinnangul (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) on meremeestelt nõutavad koolitused vajalikud ja põhjendatud – põhjendatuks hindas koolitusi 25% ning pigem põhjendatuks 50%. Teenindava personali hulgast vastanutest 25% ei pidanud nõutavaid koolitusi aga vajalikuks ega põhjendatuks.

2.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes leidis kõikidest gruppidest 50% või enam vastanuid, et meremeestelt nõutavad koolitused ei ole või pigem ei ole vajalikud ega põhjendatud.

Täpsemalt jagunes hinnang koolituste vajalikkusele ja põhjendatusele järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) pidas nõutavaid koolitusi põhjendatuks või pigem põhjendatuks 50% (vastavalt 19% ja 31%) ning sama palju vastanuid leidis, et koolitused ei ole kas üldse või pigem ei ole põhjendatud (vastavalt 19% ja 31%).

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), leidis 60%, et nõutavad koolitused ei ole või pigem ei ole põhjendatud (vastavalt 37% ja 23%). 10% vastanutest pidas koolitusi põhjendatuks ja 30% pigem põhjendatuks.

11-20 aastat merd sõitnute hulgast (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) leidis 62% vastanutest, et koolitused ei ole või pigem ei ole põhjendatud (vastavalt 52% ja 10%). 7% vastanutest pidas koolitusi põhjendatuks ja 31% pigem põhjendatuks.

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) hindasid koolitusi põhjendamatuks või pigem põhjendamatuks 63% (vastavalt 19% ja 44%). 31% vastanutest leidsid, et koolitused on põhjendatud või pigem põhjendatud (vastavalt 19% ja 12%) ning 6% vastanutest ei osanud koolituste põhjendatusele hinnangut anda.

2.4. Koolituste arvu järgi

Meremeestelt nõutavaid koolitusi pidasid kõige enam vajalikuks ja põhjendatuks viimase viie aasta jooksul 0-2 koolitust läbinud vastanud. Rohkemate koolituste läbijad olid olukorraga tunduvalt vähem rahul. Seega, mida tihemini või rohkem koolitusi peavad inimesed läbima, seda vähem peavad nad neid põhjendatuks. Need, kes peavad rohkem koolitusi läbima, sooviksid näha koolituste ühildamist ja optimeerimist. Nimelt puutuvad meremehed osade koolitustega kokku ka laeval, mistõttu tundub vastanute jaoks põhjendamatu alatihti vahelehte uuendamas käia.

Hinnang koolituste vajalikkusele ja põhjendatusele jagunes vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) hindasid koolituse põhjendatuks või pigem põhjendatuks 70% (vastavalt 30% ja 40%). 25% vastanutest leidsid, et nõutavad koolitused ei ole või pigem ei ole põhjendatud (vastavalt 20% ja 5%) ning 5% vastanutest ei osanud nõutavate koolituste põhjendatusele hinnangut anda.

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 59% ei pidanud või pigem ei pidanud nõutavaid koolituse põhjendatuks (vastavalt 35% ja 24%). Koolituse pidas vajalikuks ja põhjendatuks 13% vastanutest ning pigem vajalikuks ja põhjendatuks 28%.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) seast 82% ei pidanud või pigem ei pidanud nõutavaid koolituse põhjendatuks (vastavalt 32% ja 50%). Koolituse pidas pigem vajalikuks ja põhjendatuks 18% vastanutest.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast ei pidanud või pigem ei pidanud nõutavaid koolituse põhjendatuks 60% (vastavalt 50% ja 10%). 40% vastanutest leidsid, et nõutavad koolitused on pigem põhjendatud.

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 80% leidis, et koolitused ei ole või pigem ei ole põhjendatud (vastavalt 60% ja 20%). 20% vastanutest pidasid koolituse põhjendatuks.

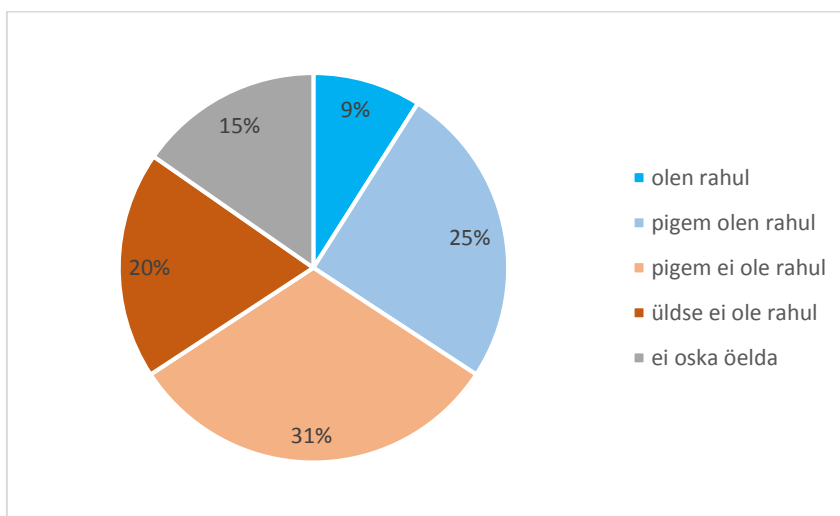
3. Eestis meremeestele kehtivate nõuete võrdlus koolitustele ja kursustele sama valdkonna regulatsiooniga teistes riikides

Meremeestelt küsiti, et kuidas nad hindavad Eestis kehtivaid nõudeid meremeeste koolitustele ja kursustele võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides.

51% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse rahul Eestis kehtivate nõuetega meremeeste koolitustele ja kursustele võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides. Selgituseks märgiti, et Eestis kehtestatud nõuded on rahvusvahelistest nõuetest põhjendamatult karmimad ning kvaliteedi asemel domineerib kvantiteet. Mitmetes riikides (nt Soome, Inglismaa, Saksamaa, Bulgaaria) pikendatakse meremehe teenistusraamatu vahelehte automaatselt staažitõendi esitamisel ning samuti on paljud sertifikaadid tähtajatud – tegevmeremehelt pidevat täiendkoolituste läbimist ei nõuta. Rõhutati, et kõik nõuded, mis on karmimad kui STCW konventsioon ette näeb, peaksid olema põhjalikult analüüsitud ning üksnes viide riigi õigusele karmimaid nõudeid kehtestada ei ole piisav. Leiti, et kuna enamus Eesti meremehi sõidab välisriigi lippudega laevadel, siis ei peaks Eesti meremehe konkurentsivõimet põhjendamatute koolitusnõuetega pärssima. Eraldi toodi arusaamatute nõuetena välja GMDSS täiendkoolitus reisilaeva juhtidele, samuti päästevahendite kursus või teenindava personali kursus, mida peaks ja tegelikkuses ka läbitakse laevas, mitte õppeasutuses. Probleemseks peeti asjaolu, et Mereakadeemias täies mahus õpet läbimata, samas kui teistes riikides on see võimalik üksnes täiendkursuste läbimisega. Lisaks leiti, et laevajuhi õpe kestab võrreldes teiste riikidega liiga kaua (5 aastat).

34% vastanutest olid Eestis kehtivate nõuetega võrreldes teiste riikide sama valdkonna regulatsioonidega rahul või pigem rahul – mitte ükski vastanu ei märkinud vastuseks „väga rahul“. Leiti, et tegemist on rahvusvaheliste ning Euroopa keskmiste nõuetega. Samas märgiti, et paljudes riikides on kontroll leebem ning ei nõuta asju, mida tegelikkuses vaja ei lähe. Üks vastanu tõi näiteks, et Odessas on koolitused küll samasisulised, kuid seal jäetakse osalejatele ka kodutöid, mis kindlustavad, et kõik koolitusel osalejad materjali läbi töötavad.

15% vastanutest ei osanud Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivatele nõuetele võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides hinnangut anda, kuivõrd neil puudus võrdlusmoment.

Joonis 9. Eestis meremeestele kehtivate nõuete võrdlus koolitustele ja kursustele sama valdkonna regulatsiooniga teistes riikides

3.1. Vanuseline jaotus

Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides olid kõige vähem rahul kuni 35-aastased vastajad, kellest 53% (kõikidest vastanutest 34%) ei olnud kehtivate nõuetega rahul. Üksnes üle 56 aasta vanuste meremeeste grupis oli kehtivate nõuete osas võrreldes teiste riikidega rohkem rahulolevaid vastanuid kui rahulolematuid.

Täpsemalt jagunes Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega rahulolu võrreldes teistes riikides sama valdkonna regulatsioonidega järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastanute hulgast (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) ei olnud 53% nõuetega üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 22% ja 31%). 35% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (vastavalt 6% ja 29%), 12% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) ei olnud 50% Eestis kehtivate nõuetega võrdluses teiste riikidega üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 21% ja 29%). 29% vastanutest olid olukorraga kas rahul või pigem rahul (vastavalt 12% ja 17%) ning 21% ei osanud oma rahulolu hinnata.

40% vastanutest vanusevahemikus 46-55 (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) pigem ei olnud nõuetega võrreldes teiste riikidega rahul. Rahulolevaks märkis end 10% vastanutest ning pigem rahul oli samuti 10%. 40% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 56-aastaste vastanute (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) vastanute seast olid kehtivate nõuetega võrreldes teiste riikidega rahul või pigem rahul 60% (vastavalt 20% ja 40%). 20% vastanutest ei olnud üldse rahul ning 20% pigem ei olnud rahul.

3.2. Ametipositsioonide järgi

Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides olid kõige vähem rahul tekimeeskonna juhtkonna liikmed. Samas oli tekimeeskonna reakoosseisu ning teenindava personali hulgas rahulolevaid vastanuid rohkem kui mitte rahul olevaid.

Täpsemalt jagunes Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega rahulolu võrreldes teistes riikides sama valdkonna regulatsioonidega järgmiselt:

Tekimeeskonna juhtkonna liikmetest (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 61% ei olnud nõuetega üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 38% ja 23%). 31% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (vastavalt 8% ja 23%) ning 8% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) oli nõuetega võrdluses teiste riikidega pigem rahul 43% vastanutest. 14% vastanutest ei olnud nõuetega üldse rahul ning 43% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) ei olnud nõuetega üldse või pigem mitte rahul 44% vastanutest (vastavalt 13% ja 31%). Rahul või pigem rahul oli 31% vastanutest (vastavalt 13% ja 18%) ning 25% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Teenindavast personalist (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) 38% oli nõuetega võrdluses teiste riikidega rahul või pigem rahul (vastavalt 13% ja 25%). 12% vastanutest ei olnud nõuetega üldse rahul ning 50% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

3.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes oli üksnes kuni viie aastase tööstaažiga vastanute grupp pigem rahul Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides.

Täpsemalt jagunes Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega rahulolu võrreldes teistes riikides sama valdkonna regulatsioonidega järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) oli nõuetega rahul või pigem rahul 46% vastanutest (vastavalt 8% ja 38%). 39% vastanutest ei olnud nõuetega aga kas üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 8% ja 31%). 15% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), 53% ei olnud nõuetega võrdluses teiste riikidega kas üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 25% ja 28%). 35% vastanutest oli seevastu kas rahul või pigem rahul (vastavalt 10% ja 25%) ning 12% ei osanud oma rahulolu hinnata.

11-20 aastat merd sõitnute hulgas (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) ei olnud nõuetega kas üldse või pigem mitte rahul 55% (vastavalt 31% ja 24%). 18% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (vastavalt 11% ja 17%) ning 17% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) ei olnud nõuetega võrdluses teiste riikidega üldse mitte või pigem mitte rahul 56% (vastavalt 6% ja 50%). 25% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (vastavalt 6% ja 19%) ning 19% vastanutest ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

3.4. Koolituste arvu järgi

Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuete suhtes võrreldes sama valdkonna regulatsioonidega teistes riikides olid ainsana rahulolevad viimase viie aasta jooksul 0-2 koolitust läbinud vastanud. Rohkemate koolituste läbijad olid nõuete osas pigem rahulolematud.

Täpsemalt jagunes Eestis meremeeste koolitustele ja kursustele kehtivate nõuetega rahulolu võrreldes teistes riikides sama valdkonna regulatsioonidega vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) 60% olid nõuetega rahul või pigem rahul (vastavalt 10% ja 50%). 35% vastanutest aga ei olnud kas üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 25% ja 10%) ning 5% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 55% ei olnud nõuetega kas üldse või pigem mitte rahul (vastavalt 17% ja 38%). 28% vastanutest olid nõuetega võrreldes teiste riikidega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 11% ja 17%) ning 17% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) hulgas ei olnud nõuetega kas üldse või pigem mitte rahul 41% (vastavalt 18% ja 23%). 36% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (vastavalt 4% ja 32%) ning 23% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast ei olnud nõuetega võrreldes teiste riikidega üldse või pigem mitte rahul 70% (vastavalt 40% ja 30%). Rahulolu väljendas 30% vastanutest – seejuures oli rahul 10% ning pigem rahul 20% vastanutest.

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 60% pigem ei olnud nõuetega võrreldes teiste riikidega rahul ning 40% ei osanud oma rahulolu hinnata.

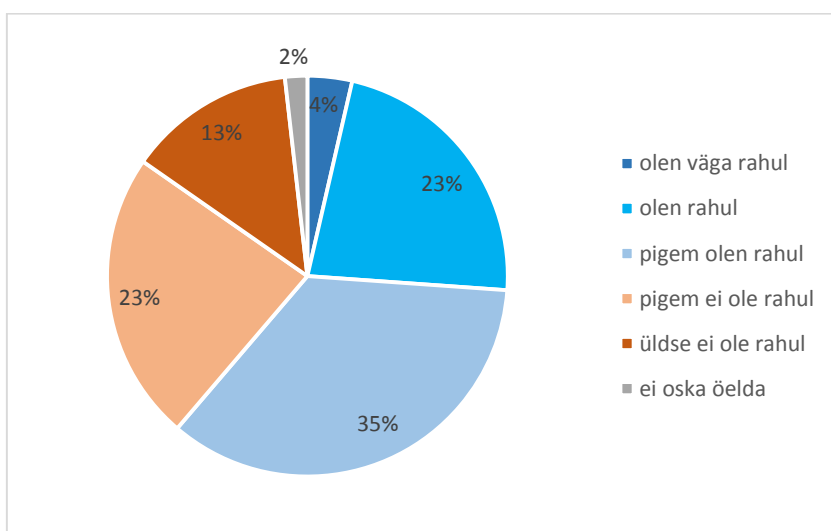
4. Eestis pakutavate koolituste kättesaadavus

Meremeestelt küsiti, et kuidas nad hindavad Eestis pakutavate koolituste kättesaadavust.

61% vastanutest hindas Eestis pakutavate koolituste kättesaadavust positiivselt, märkides, et vajadused on kaetud. Üldiselt leiti, et arvestades Eesti väiksust, on kaks koolituskeskust piisav, kuid oli ka neid, kes soovisid, et oleks rohkem konkurentsi ehk keskusi, mille vahel valida. Vastanud tõid välja, et Revali Merekoolis toimuvad koolitused piisavalt tihti, kuid Mereakadeemia täiendusõppe keskuses üksnes grupi kogunemisel, mistõttu leiti, et tegemist ei ole koolituskeskusega. Toodi välja, et kuigi koolituste kättesaadavus on hea, siis nende kvaliteet jätab soovida. Samuti märgiti, et spetsiifilisi kursusi tuleb siiski mujalt otsida – näidetena toodi välja DP-koolitus (*dynamic positioning*) ja laeva turvaohvitseri koolitus (*ship safety officer*).

37% vastanutest ei olnud kas üldse või pigem mitte rahul Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega. Leiti, et Revali merekoolil on monopoolne seisund, millest tulenevalt on koolituste hinnad kõrged. Taaskord toodi negatiivsena välja seda, et tihti ei ole võimalik saada koolitust emakeeles. TTÜ Mereakadeemia puhul märgiti negatiivsena koolituste tiheda ja kindla intervalli puudumist – koolitused toimuvad vaid grupi kogunemisel, mida meremehed ei saa aga ootama jääda. Vastajad märkisid, et tihti on koolituskeskustel suvel kursuseid minimaalselt, samal ajal kui näiteks avamere kaluritel on puhkeperiood, mida oleks võimalik kasutada dokumentide uuendamiseks ja koolituste läbimiseks. Toodi välja, et kõiki koolitusi ei olegi võimalik Eestist saada ning neid tuleb otsida välismaalt (DP, BOSIET⁹, tankeri kursused edasijõudnutele). Lisaks sellele eelistavad mõned meremehed koolituste läbimist Lätis, kus need on 30-40% odavamad ning samal ajal oluliselt kõrgema tasemega.

2% vastanutest ei osanud oma rahulolu Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega hinnata.

Joonis 10. Eestis pakutavate koolituste kättesaadavus

⁹ BOSIET – *Basic Offshore Safety Induction and Emergency Training*.

4.1. Vanuseline jaotus

Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega olid kõik vanusegrupid pigem rahul kui rahulolematud.

Täpsemalt jagunesid hinnangud koolituste kättesaadavusele järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastajate hulgast (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) oli 60% koolituste kättesaadavusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 3%, 21% ja 36%). Koolituste kättesaadavusega pigem ei olnud rahul 26% ning üldse mitte rahul 13%. 1% vastanutest ei osanud oma rahulolule koolituste kättesaadavusega hinnangut anda.

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 aastat (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) oli koolituste kättesaadavusega rahulolevaid 50%, seejuures oli neist rahul 21% ning pigem rahul 29%. Pigem või üldse mitte rahul oli 46% (vastavalt 25% ja 21%) ning 4% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vanusevahemikus 46-55 aastat (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) oli koolituste kättesaadavusega rahul või pigem rahul 80% vastanutest (mõlemad 40%). 10% vastanutest pigem ei olnud koolituste kättesaadavusega rahul ning 10% ei olnud üldse rahul.

Üle 56-aastaste vastanute (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seast olid kõik koolituste kättesaadavusega rahulolevad – neist 40% väga rahul, 20% rahul ning 40% pigem rahul.

4.2. Ametipositsioonide järgi

Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega olid pigem rahulolevad kõik ametipositsioonide esindajad, välja arvatud tekimeeskonna reakoosseis.

Täpsemalt jagunes Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega rahulolu vastanute ametipositsioonide lõikes järgmiselt:

Tekimeeskonna juhtkonna liikmetest (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 61% oli koolituste kättesaadavusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 2%, 25% ja 34%). 39% vastanutest ei olnud koolituste kättesaadavusega pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 26% ja 13%).

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) ei olnud koolituste kättesaadavusega pigem või üldse mitte rahul 57% vastanutest (vastavalt 14% ja 43%). 43% vastanutest olid koolituste kättesaadavusega aga kas väga rahul või rahul (vastavalt 14% ja 29%).

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) oli koolituste kättesaadavusega rahul või pigem rahul 63% vastanutest (vastavalt 19% ja 44%). 31% vastanutest ei olnud koolituste kättesaadavusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 19% ja 12%) ning 6% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Teenindavast personalist (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) 63% oli koolituste kättesaadavusega rahul või pigem rahul (vastavalt 13% ja 50%). 25% vastanutest pigem ei olnud koolituste kättesaadavusega rahul ning 12% ei osanud oma rahulolu hinnata.

4.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes olid kõik grupid koolituste kättesaadavusega rahulolevad, välja arvatud kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste grupp.

Täpsemalt jagunes rahulolu Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) ei olnud koolituste kättesaadavusega pigem või üldse mitte rahul 50% vastanutest (vastavalt 31% ja 19%). Rahul või pigem rahul oli 46% vastanutest (mõlemad 23%) ning 4% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), 65% oli koolituste kättesaadavusega väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 5%, 15% ja 45%). 35% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 25% ja 10%).

11-20 aastat merd sõitnute hulgast (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) oli koolituste kättesaadavusega väga rahul, rahul või pigem rahul 59% vastanutest. 38% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 24% ja 14%) ning 3% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) 81% oli koolituste kättesaadavusega väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 7%, 37% ja 37%). 19% vastanutest ei olnud Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 6% ja 13%).

4.4. Koolituste arvu järgi

Vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi võrreldes oldi kõikides gruppides Eestis pakutavate koolituste kättesaadavusega pigem rahul.

Täpsemalt jagunes rahulolu vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) olid 80% koolituste kättesaadavusega väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 10%, 25% ja 45%). 20% vastanutest pigem ei olnud koolituste kättesaadavusega rahul.

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 58% olid koolituste kättesaadavusega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 28% ja 30%). 40% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 20%) ning 2% ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) hulgast oli 59% koolituste kättesaadavusega väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 9%, 14% ja 36%). 41% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 27% ja 14%).

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast 50% olid koolituste kättesaadavusega rahul või pigem rahul (mõlemad 25%), seevastu 50% vastanutest pigem ei olnud koolituste kättesaadavusega rahul.

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 60% olid koolituste kättesaadavusega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 20% ja 40%), seevastu 20% ei olnud koolituste kättesaadavusega üldse rahul ning 20% ei osanud oma rahulolu hinnata.

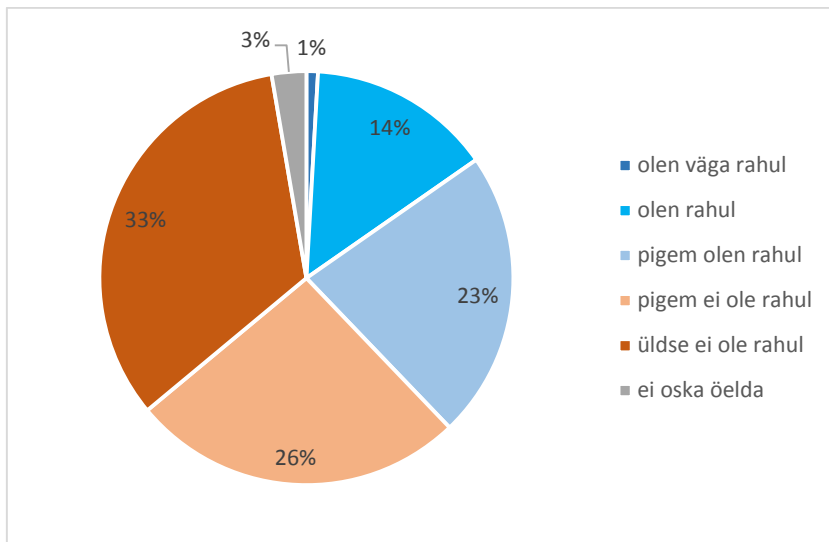
5. Erasektori (näiteks Revali Merekooll jt) pakutavate koolituste kvaliteet ja kasulikkus

Meremeestelt küsiti, et kuidas nad hindavad erasektori (näiteks Revali Merekooll jt) pakutavate koolituste kvaliteeti ja kasulikkust.

59% vastanutest ei olnud erasektori poolt pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas pigem või üldse mitte rahul. Paljud vastanud tõid välja keeleprobleemi – algselt eesti keelsena välja kuulutatud koolitusi viiakse kas suures osas või tervikuna läbi vene keeles ka juhul, kui koolitusel osalejate seas on vaid üksikud vene keelt kõnelevad isikud. Seejuures ei huvita lektoreid, kas kõik kursustel osalejad vene keelest aru saavad. Seetõttu kaotavad koolitused vene keelt mitte valdavate isikute jaoks mõtte – raha makstakse lihtsalt dokumendi pärast, kuid uusi teadmisi juurde ei saada. Üks isik tõi ka markantse näite, kus ta sõitis nädalase koolituse esimesel päeval kohale 250 kilomeetri kauguselt ning kohale jõudes öeldi, et eestlased võivad koju minna. Vastanud juhtisid tähelepanu asjaolule, et kui koolitused toimuvad kakskeelsena siis on nad pideva tõlkimisele kuluva aja tõttu tegelikult ettenähtust poole väiksema mahuga. Leiti, et koolitused peaksid toimuma eraldi eesti ja vene keele gruppides või siis võõrkeelse isiku koolitusel osalemise korral Riias asuva koolituskeskuse „Novikontas“ eeskujul rahvusvahelises merekeeles ehk inglise keeles. Lisaks keeleprobleemile märgiti, et kursuste tase on madal ja tihtipeale on nende sisu, õppematerjalid ja -metoodika aegunud, samuti on lektorite teadmised ja kogemused kohati puudulikud ning ei olda kursis tänapäeva merendusega. Koolituspäevi lühendatakse ning osa programmist jäetakse läbi võtmata. Grupid on tihti liiga suured (näiteks kriisijuhtimise ja meditsiini koolitustel). Koolituste praktiline osa on nõrk – laevasimulaator ei ole tasemel ning õppusi ei viida läbi reaalsele olukorrale (laine, tuul, temperatuur) lähedastes tingimustes. Mitmed vastanud tõid veel välja Revali Merekooll üleoleva suhtumise klientidesse ning samuti kursuste liialt kõrge hinna.

38% vastanutest olid erasektori poolt pakutavate koolitustega kas väga rahul, rahul või pigem rahul. Kommentaariks märgiti, et kursuste graafikud on väga head ja arvestavad kohalike meremeeste ja tööandjate vajadusi, samuti on võimalikud kiired kliendipõhised lahendused. Samas tõid ka koolitustega rahul olevad vastanud välja, et pidev vene keele kasutamine on häiriv ning eesti ja vene keelsed grupid tuleks eraldada või viia koolitused läbi inglise keeles. Mitu vastanut leidsid, et koolituste kvaliteet on kõikuv – mõne viie päevase koolituse sisu annaks kokku võtta ühe päevaga. Samuti toodi välja kursuste kõrge hind võrreldes „Novikontas“ koolituskeskusega. Üks vastanu tegi ettepaneku, et kursuste protokollid võiksid kiiremini Veeteede Ametisse jõuda, et kaugemalt koolitusele tulijal oleks võimalik samal päeval dokumendid kätte saada.

3% vastanutest ei osanud oma rahulolu erasektori pakutavate koolitustega hinnata. Üks vastanu märkis kommentaariks, et kui koolituse eest raha ära makstakse, saadakse tunnistus kindlasti ka kätte, hoolimata sellest, et koolitus toimub näiteks vene keeles, mida isik kunagi õppinudki ei ole.

Joonis 11. Erasektori (näiteks Revali Merekooll jt) pakutavate koolituste kvaliteet ja kasulikkus

5.1. Vanuseline jaotus

Erasektori poolt pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega olid nooremad vanusegrupid (kuni 35-aastased ja 36-45-aastased) pigem rahulolematud ning vanemad vanusegrupid pigem rahulolevad.

Täpsemalt jagunesid hinnangud erasektori pakutavate koolituste kvaliteetsusele ja kasulikkusele järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastajate hulgast (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) ei olnud pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul 65% vastanutest (vastavalt 26% ja 39%). 35% vastanutest olid kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 1%, 10% ja 24%).

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 aastat (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) ei olnud pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul 63% vastanutest (vastavalt 29% ja 34%). 33% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (vastavalt 8% ja 25%) ning 4% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vanusevahemikus 46-55 aastat (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) oli pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega rahul või pigem rahul 60% (vastavalt 40% ja 20%). 30% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 20% ja 10%) ning 10% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 56-aastaste vastanute (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seast oli 60% pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega rahul, 20% pigem ei olnud rahul ning 20% ei osanud oma rahulolu hinnata.

5.2. Ametipositsioonide järgi

Erasektori pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega olid peale tekimeeskonna juhtkonna ülejäänud ametipositsioonide esindajad pigem rahulolevad.

Täpsemalt jagunesid hinnangud erasektori pakutavate koolituste kvaliteetsusele ja kasulikkusele vastanuid ametipositsioonide lõikes võrreldes järgmiselt:

Tekimeeskonna juhtkonna liikmetest (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 69% ei olnud pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 29% ja 40%). 31% tekimeeskonna juhtkonna liikmetest olid rahul või pigem rahul (vastavalt 9% ja 22%).

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega väga rahul, rahul või pigem rahul 57% (vastavalt 14%, 29% ja 14%). 43% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 29% ja 14%).

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) oli pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega rahul või pigem rahul 50% vastanutest (vastavalt 19% ja 31%). 44% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 25% ja 19%) ning 6% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Teenindavast personalist (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) 50% oli pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega rahul või pigem rahul (mõlemad 25%). 38% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 13% ja 25%) ning 12% ei osanud oma rahulolu hinnata.

5.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes olid üksnes üle 21 aastase tööstaažiga vastanud erasektori pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem veidi rahulolevamad kui rahulolematud.

Täpsemalt jagunesid hinnangud erasektori pakutavate koolituste kvaliteetsusele ja kasulikkusele vastanuid tööstaaži lõikes võrreldes järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) ei olnud pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul 62% vastanutest (vastavalt 31% ja 31%). 35% vastanutest olid kas väga rahul või pigem rahul (vastavalt 4% ja 31%) ning 3% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), ei olnud pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul 58% vastanutest (vastavalt 23% ja 35%). 42% vastanutest olid seevastu kas rahul või pigem rahul (vastavalt 23% ja 19%).

11-20 aastat merd sõitnute hulgast (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) ei olnud pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul 69% (vastavalt 28% ja 41%). 28% vastanutest olid seevastu kas rahul või pigem rahul (vastavalt 4% ja 24%) ning 3% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega rahul või pigem rahul 50% vastanutest (vastavalt 38% ja 12%). 44% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 25% ja 19%) ning 7% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

5.4. Koolituste arvu järgi

Vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi võrreldes oldi kõikides gruppides erasektori pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem rahulolematud.

Täpsemalt jagunes rahulolu vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) ei olnud 55% vastanutest pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 30% ja 25%). 40% vastanutest olid erasektori koolitustega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 15% ja 25%). 5% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 59% ei olnud erasektori poolt pakutavate koolitustega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 24% ja 35%). 39% vastanutest olid pakutavate koolitustega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 2%, 17% ja 20%) ning 2% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) hulgast ei olnud 55% vastanutest erasektori poolt pakutavate koolitustega pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 32% ja 23%). 41% vastanutest olid koolitustega rahul või pigem rahul (vastavalt 14% ja 27%) ning 4% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast 70% ei olnud erasektori pakutavate koolitustega pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 20% ja 50%). 30% vastanutest olid seevastu koolitustega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 10% ja 20%).

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 80% ei olnud erasektori koolitustega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 20% ja 60%), seevastu 20% vastanutest olid koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem rahul.

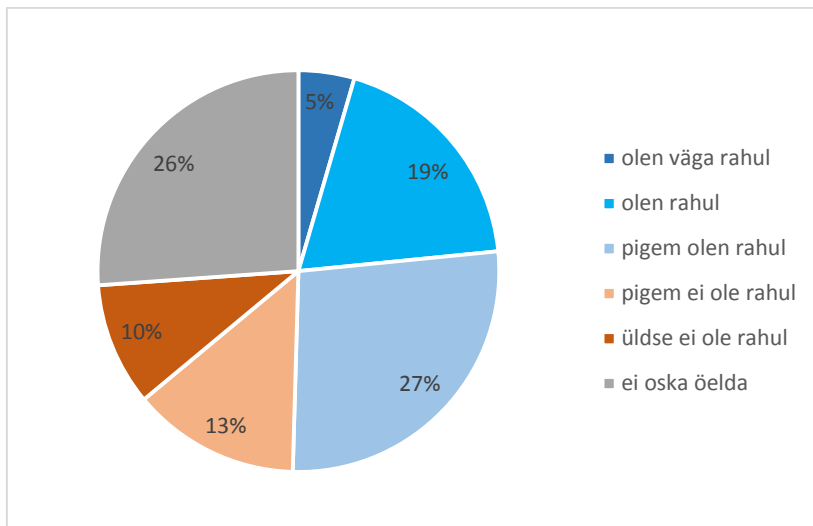
6. Riiklike haridusasutuste (näiteks TTÜ EMERA, Eesti Merekool jt) pakutavate koolituste kvaliteet ja kasulikkus

Meremeestelt küsiti, et kuidas nad hindavad riiklike haridusasutuste (näiteks TTÜ EMERA, Eesti Merekool jt) pakutavate koolituste kvaliteeti ja kasulikkust.

51% vastanutest olid riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul. Vastanud märkisid selgituseks, et täiendkoolitused on sisukamad ja parema kvaliteediga kui Revali Merekoolis ning hinna ja kvaliteedi suhe on paigas. Mõni vastanu leidis, et koolitajad on oma ala spetsialistid ja viivad kursusi läbi professionaalselt, samas kui teise arvates on juhendajad vanad, kellel puudub praktiline kogemus, mistõttu õpivad meremehed ikkagi realselt töökohal, riskides inimeste ja kauba ohutusega. Negatiivsena toodi välja asjaolu, et koolitused toimuvad harva ning nende valik on kehvem, mistõttu pöörduvad paljud meremehed Revali Merekooli. Leiti, et täiendkoolitustega tuleks Merekadeemias palju aktiivsemalt tööd teha, kui võrd see oleks tõsiselt võetav tuluallikas. Sarnaselt Revali Merekoolile häirib meremehi eesti ja vene keelt kõnelevate isikute ühte gruppi paigutamine. Üks meremees tegi ettepaneku, et Merekadeemia võiks hakata DP-koolitusi (*dynamic positioning*) pakkuma. TTÜ Merekadeemia ja Eesti Merekooli kutse- ja erialaõppe osas märgiti, et koolid pakuvad head mereharidust ning on õppijate suhtes vastutulelikud (arvestatakse nt õppija töögraafikut), kuid vajavad paremaid tehnilisi vahendeid praktiliste tundide läbiviimiseks.

26% vastanutest ei osanud oma rahulolu riiklike haridusasutuste pakutavate koolitustega hinnata. Mitmed vastanud valisid antud vastuse variandi seetõttu, et nad ei ole riiklike haridusasutuste koolitustel käinud või siis oli nende viimane kokkupuude mitmeid aastaid tagasi. Üks vastanu märkis, et ei ole TTÜ Merekadeemia täiendkoolitusel käinud, kuna kuulduste kohasel jäetakse koolitus ebapiisava huviliste arvu tõttu viimasel hetkel ära. Teisel vastanul oli teada, et TTÜ Merekadeemia areneb kõvasti ning isik avaldas lootust, et kujunemas on tugev koolituskeskus. Ühe vastanu viimane kogemus TTÜ Merekadeemia täiendkoolituskeskusega oli positiivne, tulenevalt lektori heast professionaalsest tasemest. Üks vastanu tõi hea taseme poolest välja 2011. aasta augustis suletud Pärnu merekooli.

23% vastanutest ei olnud riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas pigem või üldse mitte rahul. TTÜ Merekadeemia puhul toodi negatiivsena enim välja kursuste ebaregulaarne ja harv toimumine (suveperioodil koolitused puuduvad üldse) ning informatsiooni halb kättesaadavus. Üks vastanu avaldas, et tal ei ole kümne aasta jooksul õnnestunud käia ühelgi Merekadeemia koolitusel, kuigi on seda võimalust pidevalt uurinud. Teine vastanu selgitas, et koolituse toimumise kohta uurides soovitati tal ise organiseerida grupp 4-5 inimesega, mis aga ei ole kliendi töö. Leiti, et täiendõppekeskus võiks end rohkem reklaamida ja olla ise rohkem huvitatud koolituste läbiviimisest. Lisaks märkisid vastanud oma hinnangu põhjenduseks, et koolituste tase on nõrk (kehv tehniline baas ja iganenud personal) ning paindlikkus väike. TTÜ Merekadeemia erialaõppe osas toodi negatiivsena välja simulaatoril praktiliste harjutuste vähesus, mis aga annaks kadettidele palju teadmisi ning parema ettekujutuse laevajuhi tööst.

Joonis 12. Riiklike haridusasutuste (näiteks TTÜ EMERA, Eesti Merekoool jt) pakutavate koolituste kvaliteet ja kasulikkus

6.1. Vanuseline jaotus

Riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega olid kõik vanusegrupid pigem rahulolevad.

Täpsemalt jagunesid hinnangud riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedile ja kasulikkusele järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastajate hulgast (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) 57% olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 2%, 22% ja 33%). 25% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 14% ja 11%) ning 18% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 aastat (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) oli 38% pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 8%, 13% ja 17%). Vastanutest 33% ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 21% ja 12%) ning 29% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vanusevahemikus 46-55 aastat (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) ei osanud 60% vastanutest oma rahulolu pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega hinnata. 40% vastanutest olid aga kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 10%, 20% ja 10%).

Üle 56-aastaste vastanute (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seast 60% ei osanud oma rahulolu pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega hinnata. Seevastu 40% olid koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul või pigem rahul (mõlemad 20%).

6.2. Ametipositsioonide järgi

Ametipositsioonide lõikes olid riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kõik vastanute grupid pigem rahulolevad.

Täpsemalt jagunesid hinnangud riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedile ja kasulikkusele vastanuid ametipositsioonide järgi võrreldes järgmiselt:

Tekimeeskonna juhtkonna liikmetest (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 47% olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 4%, 17% ja 26%). 31% tekimeeskonna juhtkonna liikmetest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (18% ja 13%) ning 22% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas rahul või pigem rahul 72% vastanutest (vastavalt 29% ja 43%). 14% vastanutest ei olnud üldse rahul ning 14% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) oli pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 69% vastanutest (vastavalt 7%, 31% ja 31%). 31% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Teenindavast personalist (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) 61% ei osanud oma rahulolu pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega hinnata. Seevastu 39% vastanutest olid kas väga rahul, rahul või pigem rahul (kõik 13%).

6.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes olid kõik grupid riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem rahulolevad, välja arvatud 11-20 aastase tööstaažiga vastanud, kelle hulgas oli rohkem rahulolematuid ning samuti neid, kes oma rahulolu hinnata ei osanud.

Täpsemalt jagunesid hinnangud riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedile ja kasulikkusele vastanuid tööstaaži lõikes võrreldes järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas rahul või pigem rahul 81% vastanutest (vastavalt 35% ja 46%). 8% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 4%) ning 11% vastanutest ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega väga rahul, rahul või pigem rahul 50% vastanutest (vastavalt 3%, 20% ja 27%). Seevastu 32% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 18% ja 14%) ning 18% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

11-20 aastat merd sõitnute hulgast (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) 41% ei osanud oma rahulolu pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega hinnata. 31% vastanutest ei olnud koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 21% ja 10%). 28% vastanutest olid aga kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 7%, 4% ja 17%).

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 44% vastanutest (vastavalt 12%, 20% ja 12%). 44% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata. 12% vastanutest ei olnud koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 6%).

6.4. Koolituste arvu järgi

Vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi võrreldes oldi kõikides gruppides riiklike haridusasutuste pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem rahul, välja arvatud üle 11 koolituse läbinud vastanute grupp.

Täpsemalt jagunes rahulolu vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) 70% olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 10%, 25% ja 35%). 10% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 5%) ning 20% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 50% olid pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 4%, 18% ja 28%). 24% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 15% ja 9%) ning 26% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) hulgast oli 46% vastanutest pakutavate koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 5%, 18% ja 23%). 18% vastanutest ei olnud üldse rahul ning 36% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast 50% pigem ei olnud riiklike haridusasutuste koolitustega rahul, 30% pigem oli rahul ning 20% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 40% olid riiklike haridusasutuste koolitustega rahul. 40% vastanutest ei olnud koolituste kvaliteedi ja kasulikkusega pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 20%) ning 20% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

7. Veeteede Ameti poolne meremeeste diplomeerimine ja eksamineerimine

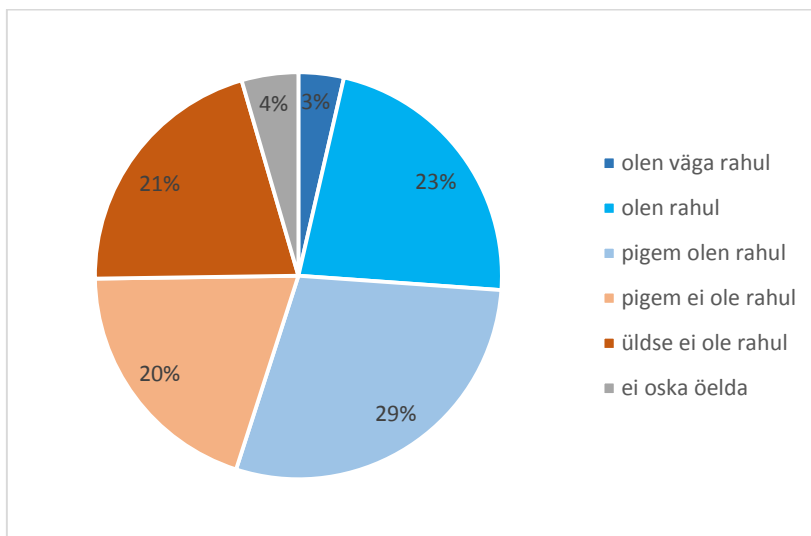
Meremeestele selgitati, et Eestis väljastab meresõidudiplomeid ja kutsetunnistusi Veeteede Amet ning küsiti, et kuidas nad hindavad Veeteede Ameti poolset meremeeste diplomeerimist ja eksamineerimist.

55% vastanutest olid Veeteede Ameti poolse meremeeste diplomeerimise ja eksamineerimisega väga rahul, rahul või pigem rahul. Veeteede Ameti tööga väga rahul olevatest vastanutest põhjendas oma hinnangut vaid üks, märkides kommentaariks: „kiire ja asjalik“. Rahul või pigem rahul olevatest vastanutest osad märkisid, et teenus on kas rahuldav, kvaliteetne või etteheited puuduvad, samas kui enamus tõi välja pigem asjaolusid, mis neid häirivad või mida võiks paremini teha. Märgiti, et Veeteede Ametiga on esinenud vaidlusi seadusandluse tõlgendamisel – näiteks meresõidu staaži arvutamise ning kinnituslehele märgitavate piirangute osas. Viimase puhul on probleemiks, et näiteks kuni 500-se kogumahutavusega laeva kapteni diplomi kinnituslehele märgitakse piiranguna Läänemeri, mis tekitab küsimuse, kas navigatsioon Vahemerel või Põhjamerel toimib teiste põhimõtete järgi? Üks vastanu tõi välja, et vanemtüürimehe kutseksam on võetud Peterburi Makarovi nimelisest Kõrgemast Merekoolest, mis on koostatud venekeelsete õpikute ja Vene meretabeli alusel. Eesti meresõidu astronoomia õpe põhineb aga inglise meretabelitel, mistõttu ei ole võimalik testivastavalt koolis õpitule läbida. Samuti leiti, et diplomite väljastamine ei ole kaasaegne – puudub kaardiga tasumise võimalus ning kohapealne fotoautomaat, samas kui pilte küsitakse suurtes kogustes. Probleemiks peeti Veeteede Ameti asukohta, kuhu jalgsi ja ühistranspordiga liikleval inimesel on keeruline minna – leiti, et dokumente võiks saada taotleda interneti ning väljastada näiteks posti teel. Üks vastanu arvas, et asjaajamine võiks olla lihtsam ning tõi hea näitena välja Soomes diplomeid väljastava Trafi (Transpordiohutuse amet), mis väljastab meresõidu staažitõendi päevase täpsusega. Lisaks märgiti kommentaaridesse personali üleolev suhtumine, eriti riigilaevastike meremeestesse, ning venekeelne suhtlus.

41% vastanutest ei olnud meremeeste diplomeerimise ja eksamineerimisega kas pigem või üldse mitte rahul. Vastanud tõi välja erinevate riiklike ja rahvusvaheliste seaduste, määruste ja dokumentide vastuolulise ning ametnikust lähtuva tõlgendamise. Näitena toodi taas välja diplomi vahelehele märgitavad piirangud – üks meremees selgitas, et tal on piiranguteta vahitüürimehe diplom ning vanemtüürimehe kogemus Põhjameres, Atlandil jne UK lipu all sõitvatel pukseritel, kuid Veeteede Amet väljastas talle kapteni diplomi koos piiranguga Läänemeri. Vastanud tõi esile ka mitmeid probleeme eksamineerimises:ksamiprogramm ei ole kaasaegne ega asjakohane – kasutatakse Venemaa programmi Delta Navigator, mis on loodud konkreetselt venelastele ja selles regioonis sõitvatele meremeestele, kohandamata seda rahvusvahelise meresõidu baasile, lisaks on kogetud erapooletut eksamineerimist ning samuti kaheldakse eksamineerijate pädevuses, kuna nende viimane meresõidu kogemus jääb aastate taha. Meremehi häirib, et nad peavad korraka mitmes allikas tõendama oma meresõidustaaži – välisriigi lipu all töötades tehakse sissekanded välisriigi meremeheraamatusse, sama tuleb dubleerida ka Eesti meremehe passi ning lisaks koguda veel A4 pabereid sama teabega, sest Veeteede Amet lähtub staaži arvestamisel üksnes meresõidustaaži tõendist, samas kui enamustes riikides piisab teenistusraamatu (meremehe passi) sissekandest, kus on sama info kirjas. Arusaamatu on ka see, miks ei arvesta Eesti Veeteede Amet sõidupraktikat, kui sõidetakse enda kvalifikatsioonist kõrgemal astmel (näiteks 2. tüürimehe diplomiga vanemtüürimehe ametis), samas kui näiteks Soomes see probleemiks ei ole. Sama teema tõstas ka mehaanik, kes tõi välja, et ühel laeval samal teise mehaaniku ametipostil töötava soomlase puhul võetakse antud staaž vanemmehaaniku diplomi saamiseks arvesse, kuid eestlase puhul Veeteede Amet seda staaži ei arvesta. Vastanud väljendasid oma pahameelt

Veeteede Ameti vastuvõtuaegade kohta – ajad on limiteeritud ning järjekorrad pikad. Seetõttu on keeruline dokumente ühe päeva jooksul kätte saada, mis tekitab aga väljaspool Tallinna elavate meremeeste jaoks ebamugavusi. Vastanud ei olnud rahul sellega, et dokumentide saamiseks tuleb mitmel korral edasi-tagasi käia ning kaardimaksevõimalus puudub. Leiti, et dokumentide taotlemise süsteem ja kord on iganenud ning et e-riigis peaks saama taotlusi digitaalselt edastada. Tehti ettepanek, et Veeteede Amet ja Revali Merekool võiksid teha koostööd, et kui inimene läbib täiendkoolituse, saaks ta ka kohe samal päeval diplomi kätte. Pakuti ka välja, et Veeteede Amet võiks saata dokumendid kulleriga meremehele koju või Veeteede Ameti või mõne muu riigiasutuse kohalikku kontoris (näiteks Saaremaal). Teeninduse koha pealt märgiti mitmel korral ära veel ametnike üleolev suhtumine. Leiti ka, et info vajalike dokumentide ja piltide kohta on segane ning et Veeteede Ameti koduleheküljel vajab kaasajastamist ja kasutajasõbralikumaks muutmist.

4% vastanutest ei osanud oma rahulolu Veeteede Ameti poolse meremeeste diplomeerimise ja eksamineerimisega hinnata. Oma hinnangut põhjendas vaid üks meremees, märkides Mereakadeemia erialaõppe lõpueksamite kohta, et eksamil oli eksamineerijaks alati akadeemia õppejõud ning Veeteede Ameti komisjon küsimusi eriti ei küsinud, mis tekitas kahtluse ametniku pädevuses.

Joonis 13. Veeteede Ameti poolne meremeeste diplomeerimine ja eksamineerimine

7.1. Vanuseline jaotus

Veeteede Ameti poolset diplomeerimist ja eksamineerimist hindasid kõik vanusegrupid pigem positiivselt.

Täpsemalt jagunesid hinnangud Veeteede Ameti diplomeerimisele ja eksamineerimisele järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastajate hulgast (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) 53% olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 4%, 21% ja 28%). 44% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 21% ja 23%) ning 3% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 aastat (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) 50% olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 29% ja 21%). 46% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 21% ja 25%) ning 4% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vanusevahemikus 46-55 aastat (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) oli 60% vastanutest diplomeerimise ja eksamineerimisega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 10% ja 50%). 20% vastanutest pigem ei olnud rahul ning 20% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 56-aastaste vastanute (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seast olid kõik diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 20%, 40% ja 40%).

7.2. Ametipositsioonide järgi

Ametipositsioonide lõikes oli enamus vastanuid Veeteede Ameti poolse meremeeste diplomeerimise ja eksamineerimisega pigem rahul.

Täpsemalt jagunesid hinnangud Veeteede Ameti poolsele diplomeerimisele ja eksamineerimisele vastanuid ametipositsioonide järgi võrreldes järgmiselt:

Tekimeeskonna juhtkonna liikmetest (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 49% olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 4%, 18% ja 27%). 46% tekimeeskonna juhtkonna liikmetest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (22% ja 24%) ning 5% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas rahul või pigem rahul 86% vastanutest (mõlemad 43%), seevastu 14% vastanutest ei olnud aga üldse rahul.

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) oli diplomeerimise ja eksamineerimisega kas rahul või pigem rahul 63% vastanutest (vastavalt 25% ja 38%). 37% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 25% ja 12%).

Teenindavast personalist (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) 50% olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 38% ja 12%). 37% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 12% ja 25%) ning 13% ei osanud oma rahulolu hinnata.

7.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes olid kõik grupid Veeteede Ameti poolse diplomeerimise ja eksamineerimisega pigem rahulolevad, välja arvatud 11-20 aastase tööstaažiga vastanud, kelle hulgas oli rohkem rahulolematuid.

Täpsemalt jagunesid hinnangud Veeteede Ameti poolse diplomeerimise ja eksamineerimise osas vastanuid tööstaaži lõikes võrreldes järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 58% vastanutest (vastavalt 8%, 27% ja 23%). 38% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 19%) ning 4% vastanutest ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), olid Veeteede Ameti poolse diplomeerimise ja eksamineerimisega väga rahul, rahul või pigem rahul 60% vastanutest (vastavalt 3%, 27% ja 30%). Seevastu 33% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 10% ja 23%) ning 7% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

11-20 aastat merd sõitnute hulgast (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) 66% ei olnud diplomeerimise ja eksamineerimisega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 38% ja 28%). 34% vastanutest olid kas rahul või pigem rahul (mõlemad 17%).

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 75% vastanutest (vastavalt 6%, 13% ja 56%). 19% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 13% ja 6%) ning 6% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

7.4. Koolituste arvu järgi

Vastanuid läbitud koolituste arvu järgi võrreldes olid viimase viie aasta jooksul kuni kümme koolitust läbinud vastanud Veeteede Ameti poolt meremeeste diplomeerimise ja eksamineerimisega pigem rahul. Seevastu viimase viie aasta jooksul üle 11 koolituse läbinud vastanud ning samuti need, kes läbitud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud, olid pigem rahulolematud.

Täpsemalt jagunes rahulolu vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) 75% olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 5%, 35% ja 35%). 25% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 10% ja 15%).

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 50% olid diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 4%, 20% ja 26%). 43% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 26% ja 17%) ning 7% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) hulgast oli 64% diplomeerimise ja eksamineerimisega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 5%, 18% ja 41%). 32% vastanutest ei olnud kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 14% ja 18%) ning 4% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast 60% ei olnud diplomeerimise ja eksamineerimisega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 10% ja 50%). Seevastu 40% vastanutest oli kas rahul või pigem rahul (vastavalt 30% ja 10%).

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 80% ei olnud diplomeerimise ja eksamineerimisega kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 40%). 20% vastanutest olid diplomeerimise ja eksamineerimisega pigem rahul.

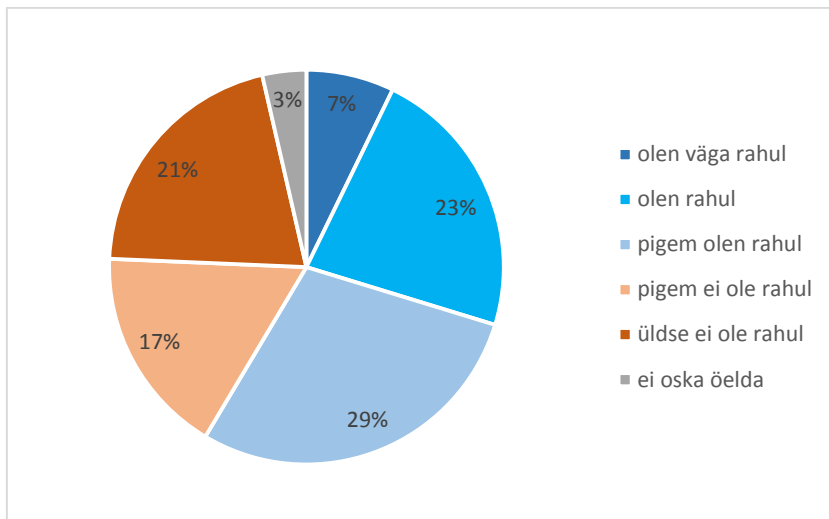
8. Veeteede Ameti suhtlus ja klienditeenindus diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas

Meremeestelt küsiti, et kuidas nad hindavad Veeteede Ameti suhtlust ja klienditeenindust diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas.

59% vastanutest olid kas väga rahul, rahul või pigem rahul Veeteede Ameti poolse suhtluse ja klienditeenindusega diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas. Vastanud märkisid enamasti selgituseks, et teenindus on kas kvaliteetne või meeldiv ning ametnikud kas asjatundlikud, abivalmid või vastutulelikud. Üks vastanu tõi välja oma kogemuse Läti Veeteede ametiga, kus klienditeenindus oli Eesti Veeteede Ametist palju kehvem. Samas oli ka neid, kes on kogenud üleolevat ning ametnike tujust sõltuvat teenindust. Tehti ettepanek, et diplomeerimisosakonnas võiks olla vastuvõtusekretär, kes kuulab inimeste soovi ära, annab vajalikud juhised ning suunab õige inimese juurde, sest hetkel ei saa inimesed täpselt aru, mis dokumendi millisest ruumist saab ning kuidas avaldust õigesti täita. Taaskord leiti, et dokumentide vormistamine võiks toimuda rutem, et väljastpoolt Tallinna tulijad saaksid oma dokumendid samal päeval kätte. Pakuti välja, et võiks kaaluda diplomeerimise osakonna tööpäeva pikendamist või elektroonilist lahendust. Samuti märgiti, et üksnes sularahas arveldamine on tülikas.

38% vastanutest ei olnud Veeteede Ameti suhtluse ja klienditeenindusega diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas kas pigem või üldse mitte rahul. Vastanud ei ole rahul, et dokumentide vormistamine on aeganõudev ning nõuab mitut kohalkäiku. Vastanute hinnangul ei ole dokumentide sisseandmise ning diplomite väljastamise kellaaegade määramisel arvestatud väljastpoolt Tallinna (eriti Saaremaalt ja Hiiumaalt) tulevate meremeestega – leiti, et e-riigis peaks olema võimalus taotlusi esitada digitaalselt. Praegu peab meremees ilmuma varahommikul Veeteede Ametisse dokumente taotlema ning seejärel veetma pool päeva linnas aega parajaks tehes, et õhtupoolikul dokumentidele järele minna. Ka antud küsimuse juures pakuti, et õppeasutused võiksid koolitustunnistusi edastada otse Veeteede Ametile või võiks võimaldada nende edastamist skaneerituna e-kirjaga ning samuti võiks dokumente kätte saada posti teel. Klienditeeninduse kvaliteet on vastanute arvates kõikuv, suhtumine üleolev ja ebaviisakas. Mitmel korral märgiti häirivana mitme tunni pikkuseid pause vastuvõtuaegades. Ebamõistlikuks peeti ka seda, kui mitme sertifikaadi korraga vahetamisel peab samas kabinetis teist sertifikaati väljastava inimesega suhtlemiseks minema tagasi koridori ning võtma uue numbri. Veel häirivad vastanuid ameti halb asukoht, kehvad lahtiolekuajad ning kaardimaksete ja koha peal fotode tegemise võimaluse puudumine, seda enam, et ühistransport asutusesse ei sõida. Pakuti välja, et amet võiks skaneerida meremehe pildi oma süsteemi, mida saaks kasutada näiteks järgmise viie aasta jooksul väljastatavatel dokumentidel. Üks vastanu märkis, et enamiku info diplomeerimise ja seaduste kohta saab ta Eesti Laevajuhtide Liidult ning tegi ettepaneku, et Veeteede Amet võiks tekitada vastavalt ametipositsioonidele e-kirja listid, mille kaudu edastataks meremeestele neid puudutavaid teadaandeid.

3% vastanutest ei osanud oma rahulolu Veeteede Ameti suhtluse ja klienditeenindusega hinnata. Oma seisukohta ei põhjendanud ükski vastanu.

Joonis 14. Veeteede Ameti suhtlus ja klienditeenindus diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas

8.1. Vanuseline jaotus

Veeteede Ameti suhtlust ja klienditeenindust diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas hindasid kõik vanusegrupid pigem positiivselt.

Täpsemalt jagunesid hinnangud Veeteede Ameti suhtlusele ja klienditeenindusele diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas järgmiselt:

Kuni 35-aastaste vastajate hulgast (kokku 72 vastanut ehk 65% üldkogumist) 54% olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 5%, 21% ja 28%). 43% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 17% ja 26%) ning 3% ei osanud oma rahulolu hinnata.

Vastanute seas vanusevahemikus 36-45 aastat (kokku 24 ehk 22% üldkogumist) 71% olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 4%, 29% ja 38%). Seevastu 29% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 12% ja 17%).

Vanusevahemikus 46-55 aastat (kokku 10 ehk 9% üldkogumist) oli 50% vastanutest klienditeenindusega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 20% ja 30%). 40% vastanutest pigem ei olnud klienditeenindusega rahul ning 10% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 56-aastaste vastanute (kokku 5 ehk 4% üldkogumist) seast 80% olid klienditeenindusega kas väga rahul või rahul (vastavalt 60% ja 20%). 20% vastanutest ei osanud oma rahulolu klienditeenindusega hinnata.

8.2. Ametipositsioonide järgi

Ametipositsioonide lõikes olid Veeteede Ameti klienditeenindusega kõik vastanute grupid pigem rahulolevad.

Täpsemalt jagunes rahulolu Veeteede Ameti klienditeenindusega diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas vastanuid ametipositsioonide järgi võrreldes järgmiselt:

Tekimeeskonna juhtkonna liikmetest (kokku 77 vastanut ehk 71% üldkogumist) 52% olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 8%, 18% ja 26%). 45% tekimeeskonna juhtkonna liikmetest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (20% ja 25%) ning 3% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Tekimeeskonna reakoosseisu seast (kokku 7 ehk 6% üldkogumist) oli klienditeenindusega kas rahul või pigem rahul 72% vastanutest (vastavalt 43% ja 29%). 28% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 14%).

Masinameeskonna juhtkonna seast (kokku 16 ehk 15% üldkogumist) oli klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 81% vastanutest (vastavalt 6%, 31% ja 44%). 19% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 6% ja 13%).

Teenindavast personalist (kokku 8 vastanut ehk 8% üldkogumist) 50% oli klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (mõlemad 25%). Seevastu 38% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 25% ja 13%) ning 12% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

8.3. Tööstaaži järgi

Vastanuid tööstaaži järgi võrreldes olid kõik grupid Veeteede Ameti klienditeenindusega pigem rahulolevad.

Täpsemalt jagunesid hinnangud Veeteede Ameti klienditeenindusele diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas vastanuid tööstaaži lõikes võrreldes järgmiselt:

Kuni viie aastase tööstaažiga meremeeste hulgas (26 vastanut ehk 23% üldkogumist) olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 65% vastanutest (vastavalt 3%, 31% ja 31%). 27% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 8% ja 19%) ning 8% vastanutest ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

Vastanute seast, kelle tööstaaž oli vahemikus 6-10 aastat (40 vastanut ehk 36% üldkogumist), olid klienditeenindusega väga rahul, rahul või pigem rahul 55% vastanutest (vastavalt 3%, 27% ja 25%). Seevastu 42% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 15% ja 27%) ning 3% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

11-20 aastat merd sõitnute hulgast (29 vastanut ehk 26% üldkogumist) 58% olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 14%, 10% ja 34%). 42% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 21% ja 21%).

Üle 21 aastase tööstaažiga vastanutest (16 vastanut ehk 14% üldkogumist) olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul 56% vastanutest (vastavalt 12%, 19% ja 25%). 38% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 31% ja 6%) ning 6% ei osanud oma rahulolule hinnangut anda.

8.4. Koolituste arvu järgi

Vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi võrreldes oldi Veeteede Ameti suhtluse ja klienditeenindusega diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas pigem rahul, välja arvatud üle 11 koolituse läbinud ning läbitud koolituste arvule hinnangut mitte anda osanud vastanute grupid.

Täpsemalt jagunes rahulolu vastanuid viimase viie aasta jooksul läbitud koolituste arvu järgi grupeerides järgmiselt:

0-2 koolitust läbinud vastanutest (20 vastanut ehk 18% üldkogumist) 65% olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 10%, 30% ja 25%). 25% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 5% ja 20%) ning 10% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

3-6 koolitust läbinud vastanutest (54 vastanut ehk 49% üldkogumist) 64% olid klienditeenindusega kas väga rahul, rahul või pigem rahul (vastavalt 7%, 22% ja 35%). 34% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (mõlemad 17%) ning 2% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

7-10 koolitust läbinud vastanute (22 vastanut ehk 20% üldkogumist) hulgast oli 59% vastanutest klienditeenindusega kas rahul või pigem rahul (vastavalt 23% ja 36%). 36% vastanutest ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 27% ja 9%) ning 5% vastanutest ei osanud oma rahulolu hinnata.

Üle 11 koolituse läbinud vastanute (10 vastanut ehk 9% üldkogumist) seast 70% ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 20% ja 50%). Seevastu 30% vastanutest olid klienditeenindusega kas väga rahul või rahul (vastavalt 20% ja 10%).

Vastanutest, kes läbinud koolituste arvule hinnangut anda ei osanud (5 vastanut ehk 4% üldkogumist), 80% ei olnud klienditeenindusega kas pigem või üldse mitte rahul (vastavalt 20% ja 60%). 20% vastanutest olid klienditeenindusega rahul.

Muud vastanute märkused või ettepanekud

Riiklik tasand ja kehtestatud nõuded

Vastanud on seisukohal, et Eesti riik on merenduses ajast maha jäänud, sest õiguslikud regulatsioonid ei toeta sektorit. Vastajate hinnangul on naaberriigid Läti ja Leedu suutnud selles valdkonnas pikalt eest ära minna – olemas on oma laevad ja mehitusettevõtted, mis annavad inimestele tööd ning nad ei pea naaberriigis tööd otsimas käima. Meremehed leidsid, et Eesti maksusüsteemis tuleks teha muudatused seoses laevapere ja laevaettevõtete, et võimaldada laevade toomine Eesti lipu alla. Märgitakse, et merenduse huvigrupid on tugevalt kaldu sadamate ja Tallinki poole, samas kui kaubalaevanduse esindatus poliitikute hulgas on olematu. Lisaks mainiti, et õigusloome ei ole alati korrektne ja kontrollitud. Taaskord toodi probleemina välja diplomitele piiranguna märgitav „Läänemeri“ ning tehti ettepanek piirangute ümber vaatamiseks. Samuti toodi välja, et kogu meremehele vajalik teave on jaotatud erinevate ametkondade vahel, mistõttu on see killustunud ning vajaliku info leidmine on aeganõudev ja keeruline. Vajalik oleks info koondamine ühte kohta ning tõhustada ametkondade vahelist suhtlust, et näiteks Maanteeameti ametnik ei üllatuks, kui tema juurde tuleb laevajuht kõikide oma diplomite ja sertifikaatidega. Tehti ettepanek luua meremeestele e-kirjade listid, mille kaudu saaks edastada teavitusi seadusandluse muutumise kohta.

Vastanud märkisid, et seaduseelnõude ja määruste väljatöötamisel peaks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Veeteede Amet intensiivsemalt kaasama huvigruppe (eelkõige meremeeste esindajaid) ja võimalusel ka avalikkust ning nende poolsete ettepanekutega kasvõi vähegi arvestama. Vastanud on seisukohal, et laevapere liikmete diplomeerimist reguleeriv määrus on diskrimineeriv ning vajab muutmist, kuna hetkel kehtivad sama kvalifikatsiooniga tüürimeestele erinevad nõuded. Täpsemalt peavad Eesti lipu all sõitvad laevajuhid sertifikaadi pikendamiseks läbima iga viie aasta tagant GMDSS täiendkoolituse, samas kui muude lippude all sõitvatelt laevajuhtidelt seda ei nõuta. Leiti, et koolituste nõuete kehtestamisele tuleks läheneda meremehe vaatest, mitte koostada erihuvidest lähtuvaid õigusakte. Tehti ettepanek, et jooksva merestaažiga meremeestelt peaks nõudma vaid STCW-s kohustuslikuna kehtestatud koolitusi. Samuti pakuti välja, et kui inimene tegeleb igapäevaselt mingi osaga koolitusprogrammis olevast, võiks ta läbida lihtsalt teadmiste kontrolli ning mitte osaleda täispikkadel koolituspäevadel. Üks vastanu soovis, et näiteks mehaanika koolitused võiksid toimuda tihemini (erinevatel kuupäevadel kaks korda kuus), et lühema graafikuga meremeestel oleks võimalik seal osaleda.

Täiendõppe asutused

Mitmed vastanud pidasid vajalikuks Revali Merekooli õppekvaliteedi tõsisemat auditeerimist ja kontrollimist, et teha kindlaks kooli pädevus. Üks vastanu leidis, et kontrollida tuleks ka TTÜ Mereakadeemia täiendõppekeskust. Koolituste kohustuslikud teemad on sätestatud STCW-s või seadustes, kuid enamasti paljusid neist koolitustel ei käsitleta. Leiti, et mereõppeasutustele tuleks esitada rangemad nõudmised, et oleks korralik väljaehitatud treeningkeskus. Samuti tuleks eksamineerida õppejõude, et kontrollida nende teadmisi ning vajadusel teha ettekirjutusi, et koolituste taset tõsta. Hetkel on kursuste praktiline osa ning omandatavad teadmised ja merepääste võtted kesised. Ühes meremehes tekitas küsitavust asjaolu, et kaldapersonal õpetab meremehi päästeparvi ja paate kasutama. Teravalt toodi esile Revali Merekooli koolituste keeleprobleem – eesti keelsena välja kuulutatud koolitused peaksid toimuma eesti keeles või

alternatiivselt inglise keeles, kui kohale on tulnud ka mõni vene või muust rahvusest isik. Mitmel korral mainiti koolituste ebaloogiliselt kõrgeid hindu ning samuti häiris vastanuid koolituskeskuste vähesus ning koondatus Tallinna. Leiti, et koolitused võiks toimuda väiksemates gruppides ja tihemini ning konspektid võiksid olla digitaalsel kujul kättesaadavad. Hea näitena toodi välja Riias asuv koolituskeskus „Novikontas“ kui tunduvalt efektiivsem, professionaalsem ja odavam, lühemate ning inglise keelsete koolitustega õppeasutus.

Veeteede Amet

Veeteede Ameti osas märgiti, et diplomeerimisosakonnal on oma tõlgendus seadustest, määrustest ja konventsioonidest. Üks vastanu tegi ettepaneku, et Eesti võiks tüürimeeste diplomite väljastamisel ja eksamineerimisel võtta eeskju põhjanaabritelt, kus vanemtüürimees saab 1080 merepäeva täitumisel oma diplomi ümber vahetada kapteni diplomi vastu, pidades seda mõistlikuks lahenduseks, kuna meresõit on enamjaolt praktika. Samas arvas teine vastanu, et Veeteede Amet võiks kutseeksamil kasutada Makarovi testi asemel mõnda muud meetodit, näiteks omalt poolt loodud ning tarkvaraprogrammiks vormistatud testi, kuna praegune test ei sobi Eesti meremeestele. Lisaks tõid vastanud taaskord välja, et ameti lahtiolekuajad võiksid olla paindlikumad ning võiks muuta diplomeerimisosakonna töökorraldust, et protsessid kulgeksid lihtsalt ja loogiliselt. Variantidena pakuti välja vastuvõtuadministraatorit ning elektroonilist teenindust. Esile toodi ka personali erapoolik suhtumine teatud organisatsioonis töötavatesse meremeestesse ning leiti, et riikliku ameti personal peaks olema professionaalne ja erapooletu. Mitmed vastanud tõid välja diplomite kinnituslehtede ebastandardse suuruse ning tegid ettepaneku, et need võiksid olla väiksemad nagu varasemalt ning mahtuda diplomi kaante vahele. Ühte meremeest häiris juurde tekkinud fotoga tunnistuste suur hulk – kui varasemalt piisas õppeasutuse väljastatud tunnistustest, siis nüüd on nõutav Veeteede Ameti väljastatud fotoga dokument, mille saamine on aga täiendav kulu meremeestele. Lisaks märkis üks vastanu, et Eesti lipuriigi kontroll (*Flag State Control*) oli ebaprofessionaalseim, mida ta 6 erineva lipu all sõitnuna näinud on.

Lisa – Rahulolu-uuring meremeeste koolituste läbiviimise ja diplomeerimise kohta

Vanus

- ... -35
- 36-45
- 46-55
- 56-...

Lõpetatud eriala

Haridusasutus

Praegune ametikoht

- Tekimeeskonna juhtkond (kapten, vanemtüürimees, tüürimees)
- Tekimeeskonna reakoosseis (pootsman, madrus)
- Masinameeskonna juhtkond (vanemmehaanik, teine mehaanik, mehaanik, jt)
- Masinameeskonna reakoosseis (motorist, elektrik, jt)
- Teenindav personal
- Muu:

Tööstaaž

Mitmel korral olete Te viimase 5 aasta jooksul täiendkoolitusi läbinud?

Mis tüüpi laevades olete Te viimase 5 aasta jooksul töötanud?

- Tanker
- Konteinerlaev
- Ro-ro laev
- Töö- ja erilaev
- Reisilaev
- Sõjalaev
- Puistlastilaev
- Segalastilaev
- Muu:

Milliste lippude all olete Te sõitnud viimase 5 aasta jooksul?

1. Kuidas Te hindate meremeestele kehtestatud nõuete kohta käiva informatsiooni kättesaadavust ja selgust?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul

- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

2. Kas kõik meremeestelt nõutavad koolitused on Teie hinnangul vajalikud ja põhjendatud?

- ei oska öelda
- ei
- pigem ei
- pigem jah
- jah

Palun põhjendage oma hinnangut:

3. Kuidas hindate Eestis kehtivaid nõudeid meremeeste koolitustele ja kursustele võrreldes sama valdkonna regulatsiooniga teistes riikides?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul
- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

4. Kuidas Te hindate Eestis pakutavate koolituste kättesaadavust?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul
- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

5. Kuidas Te hindate erasektori (näiteks Revali Merekool jt) poolt pakutavate koolituste kvaliteetsust ja kasulikkust?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul
- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

6. Kuidas Te hindate riiklike haridusasutuste (näiteks TTÜ EMERA, Eesti Merekool jt) poolt pakutavate koolituste kvaliteetsust ja kasulikkust?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul
- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

7. Eestis väljastab meresõidudiplomeid ja kutsetunnistusi Veeteede Amet. Kuidas Te hindate Veeteede Ameti poolset meremeeste diplomeerimist ja eksamineerimist?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul
- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

8. Kuidas Te hindate Veeteede Ameti suhtlust ja klienditeenindust diplomeerimise ja eksamineerimise valdkonnas?

- ei oska öelda
- üldse ei ole rahul
- pigem ei ole rahul
- pigem olen rahul
- olen rahul
- olen väga rahul

Palun põhjendage oma hinnangut:

Muud märkused või ettepanekud, mis ei ole seotud eespool toodud küsimustega.